

A decorative graphic consisting of a grid of colored squares in various colors including yellow, orange, red, purple, blue, green, and dark blue, arranged in a pattern around the text.

Konsolidirani finansijski izvještaji

2013.

Ericsson Nikola Tesla d.d.

PROFIL DRUŠTVA

Povijest i nastanak

Ericsson Nikola Tesla d.d. (Društvo) je hrvatsko društvo koje kontinuirano posluje već preko šezdeset godina. Društvo se dokazalo kao vodeći dobavljač i izvoznik specijalizirane telekomunikacijske opreme te programskih rješenja i usluga u Srednjoj i Istočnoj Europi.

Društvo je nastalo kao rezultat pretvorbe društvenoga poduzeća Nikola Tesla - Poduzeće za proizvodnju telekomunikacijskih sistema i uređaja, po.

Osnovne djelatnosti

Osnovne djelatnosti Društva su istraživanje i razvoj telekomunikacijskih programa i usluga, projektiranje, ispitivanje i integracija cjelovitih komunikacijskih rješenja, kao i isporuka i održavanje komunikacijskih rješenja i sustava, prvenstveno u Republici Hrvatskoj, Srednjoj i Istočnoj Europi te u društvima unutar Ericssonove grupe.

Ericsson Nikola Tesla d.d. je dioničko društvo osnovano u Hrvatskoj, sa sjedištem u Zagrebu, Krapinska 45.

Nadzorni odbor, Uprava i izvršno posloводство

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora tijekom 2013. godine i do izdavanja ovih izvještaja bili su:

Roland Nordgren	Ponovno imenovan 5. lipnja 2012. godine	Predsjednik
Ignac Lovrek	Ponovno imenovan 31. svibnja 2011. godine	Član; zamjenik predsjednika
Carita Jönsson	Ponovno imenovana 5. lipnja 2012. godine	Član
Dubravko Radošević	Imenovan 20. svibnja 2010. godine	Član
Zvonimir Jelić	Ponovno imenovan 18. lipnja 2010. godine	Član i predstavnik zaposlenika

Uprava

Uprava se sastoji od jednog člana:

Gordana Kovačević	Ponovno imenovana 1. siječnja 2010. godine	Direktorica
-------------------	--	-------------

PROFIL DRUŠTVA (NASTAVAK)

Izvršno posloводство

Članovi izvršnog posloводства Društva na dan 31. prosinca 2013. godine:

Gordana Kovačević	Direktorica Društva
Branko Dronjić	Direktor, Informacijske tehnologije i ispitna okolina
Damir Bušić	Direktor, Upravljanje komercijalnim aspektima poslovanja
Dario Runje	Direktor, Centar za kompetencije i logistika; Kompetencijska domena za radiopristupne mreže
Dragan Fratrić	Menadžer, Opći poslovi
Goran Ožbolt	Direktor, Prodaja i marketing za Tele2 i Alternativne operatore
Grga Mrkonjić	Direktor, Prodaja i marketing za HT
Hrvoje Benčić	Direktor, Rješenja za kupce; Operativna/poslovna podrška kupcima
Igor Poljanšek	Direktor, Inovacije i nove poslovne prilike
Ivan Barać	Direktor, Prodaja i marketing za ZND
Jagoda Barać	Direktorica, Prodaja i marketing za susjedne zemlje
Marijana Đuzel	Direktorica, Upravljanje ljudskim potencijalima, organizacija i pravni poslovi
Milan Živković	Direktor, Strategija i razvoj poslovanja
Miroslav Kantolić	Direktor, Prodaja i marketing za VIPnet
Patrick Gerard Martin	Direktor, Centar za istraživanje i razvoj
Rafal Rybkowski	Direktor, Financije
Snježana Bahtijari	Direktorica, Komunikacije
Tihomir Šicel	Direktor, Prodaja i marketing za industriju i društvo

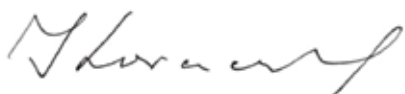
ODGOVORNOSTI UPRAVE I NADZORNOG ODBORA ZA PRIPREMU I ODOBRAVANJE KONSOLIDIRANIH GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Odgovornost je Uprave za svaku poslovnu godinu pripremiti konsolidirane financijske izvještaje koji daju istinit i vjeran prikaz financijske pozicije Grupe i rezultata njezina poslovanja i novčanih tokova, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima, te vođenje odgovarajuće računovodstvene evidencije potrebne za pripremu tih financijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava ima općenitu odgovornost za poduzimanje koraka u cilju očuvanja imovine Grupe te sprečavanja i ustanovljavanja prijevara i drugih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima, koje će dosljedno primjenjivati, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena te pripremu konsolidiranih financijskih izvještaja temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja, osim ako pretpostavka da će Grupa nastaviti s poslovanjem nije primjerena.

Uprava je odgovorna dostaviti Nadzornom odboru godišnji izvještaj o ekonomskom položaju Grupe zajedno s godišnjim konsolidiranim financijskim izvještajima na odobrenje. Nakon odobrenja, izvještaji će biti predloženi Glavnoj skupštini dioničara Grupe.

Konsolidirane financijske izvještaje na stranicama 62 do 121 Uprava je odobrila 8. travnja 2014. godine za izdavanje Nadzornom odboru, a što je potvrđeno potpisom u nastavku.

Gordana Kovačević
Direktorica
Ericsson Nikola Tesla d.d.
Krapinska 45
10000 Zagreb
Hrvatska

Izvešće neovisnog revizora

Dioničarima i Upravi društva Ericsson Nikola Tesla d.d.

Izvešće o financijskim izvještajima

Obavili smo reviziju priloženih konsolidiranih financijskih izvještaja društva Ericsson Nikola Tesla d.d. i njegovih podružnica ("Grupa") koji obuhvaćaju konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2013. godine te konsolidirane izvještaje o sveobuhvatnoj dobiti, promjenama kapitala i novčanom toku za godinu tada završenu, te bilješke koje se sastoje od sažetka značajnih računovodstvenih politika i ostalih objašnjavajućih informacija.

Odgovornost Uprave za konsolidirane financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivan prikaz ovih konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja, uslijed prijevare ili pogreške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o ovim konsolidiranim financijskim izvještajima na osnovu naše revizije. Reviziju smo obavili sukladno Međunarodnim revizijskim standardima koji nalažu pridržavanje etičkih pravila, te planiranje i provođenje revizije kako bi se s razumnom mjerom sigurnosti utvrdilo da su konsolidirani financijski izvještaji bez materijalno značajnih grešaka.

Revizija uključuje provođenje procedura u svrhu pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u konsolidiranim financijskim izvještajima. Odabir procedura ovisi o prosudbi revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnih grešaka u konsolidiranim financijskim izvještajima, koje mogu nastati kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju tih rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za subjektovo sastavljanje i objektivan prikaz konsolidiranih financijskih izvještaja u svrhu provođenja revizijskih procedura u skladu s postojećim okolnostima, a ne u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola poslovnog subjekta. Revizija isto tako uključuje ocjenu primjerenosti računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena koje je definirala uprava, kao i ocjenu cjelokupnog prikaza konsolidiranih financijskih izvještaja.

Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i čine odgovarajuću osnovu u svrhu izražavanja našeg mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, konsolidirani financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Grupe na dan 31. prosinca 2013. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja je tada završila sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji.

Izvešće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Pročitali smo priloženo Godišnje izvješće Grupe za godinu koja je završila 31. prosinca 2013. koji se sastoji od Općeg i Društvenog djela. Potvrdili smo da su podaci, sadržani u navedenim dijelovima Godišnjeg izvješća koji opisuju informacije također prikazane i u konsolidiranim financijskim izvještajima, u svim značajnim odrednicama, u skladu s konsolidiranim financijskim izvještajima.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Zagreb, 11. travnja 2014.

pwc

PricewaterhouseCoopers d.o.o.*
za reviziju i konzalting
Zagreb, Ulica kneza Lj. Posavskog 31

Hrvoje Zgombić
Predsjednik Uprave

Slaven Kartelo
Ovlašteni revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Ulica kneza Ljudevita Posavskog 31, 10000 Zagreb, Hrvatska
T: +385 (1) 6328 888, F: +385 (1) 6111 556, www.pwc.hr

Ericsson Nikola Tesla d.d.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

za godinu koja je završila 31. prosinca 2013. godine

		2013.	2012.
	Bilješke	'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje	3, 4	1.345.226	1.913.304
Trošak prodanih proizvoda		(1.125.093)	(1.701.672)
Bruto dobit		220.133	211.632
Troškovi prodaje		(60.694)	(61.095)
Administrativni troškovi		(32.676)	(36.080)
Ostali poslovni prihodi		2.120	3.586
Ostali poslovni troškovi		(1.644)	(1.432)
Dobitak iz poslovanja		127.239	116.611
Financijski prihodi	7	17.284	24.487
Financijski rashodi	7	(163)	(80)
Neto financijski prihodi		17.121	24.407
Dobit prije oporezivanja		144.360	141.018
Porez na dobit	8	(5)	(14.105)
Dobit za godinu		144.355	126.913
Ostala sveobuhvatna dobit – stavke koje se naknadno mogu reklasificirati u račun dobiti i gubitka:			
Tečajne razlike		13	5
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu		144.368	126.918
Zarada po dionici (kuna)	9	108,67	95,63

Ericsson Nikola Tesla d.d.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU

na dan 31. prosinca 2013. godine

IMOVINA	Bilješke	2013.	2012.
		'000 kn	'000 kn
Dugotrajna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	10	131.616	117.026
Nematerijalna imovina	11	2.112	4.314
Zajmovi i potraživanja	12	18.801	30.413
Ostala dugotrajna imovina		40	40
Ukupno dugotrajna imovina		152.569	151.793
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	13	51.506	33.268
Potraživanja od kupaca	14	246.152	227.586
Potraživanja od povezanih društava	25(c)	71.819	81.190
Ostala potraživanja	15	3.715	15.169
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	16	109.845	145.365
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda		1.156	3.655
Novac i novčani ekvivalenti	17	411.328	511.639
Ukupno kratkotrajna imovina		895.521	1.017.872
UKUPNO IMOVINA		1.048.090	1.169.665

Ericsson Nikola Tesla d.d.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU (NASTAVAK)

na dan 31. prosinca 2013. godine

KAPITAL I OBVEZE	Bilješke	2013.	2012.
		'000 kn	'000 kn
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	18(a)	133.165	133.165
Vlastite dionice		(9.571)	(6.928)
Zakonske rezerve	18(c)	6.658	20.110
Zadržana dobit		540.884	608.381
Ukupno kapital i rezerve		671.136	754.728
Dugoročne obveze			
Uzeti zajmovi		69	12
Primanja zaposlenih	21(a)	4.697	4.452
Ukupno dugoročne obveze		4.766	4.464
Kratkoročne obveze			
Obveze prema povezanim društvima	25(c)	60.936	115.690
Uzeti zajmovi		309	1.710
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	22	148.426	123.615
Rezerviranja	23	13.458	18.566
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	24	149.059	150.892
Ukupno kratkoročne obveze		372.188	410.473
Ukupno obveze		376.954	414.937
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		1.048.090	1.169.665

Ericsson Nikola Tesla d.d.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU

za godinu koja je završila 31. prosinca 2013. godine

	Dionički kapital '000 kn	Vlastite dionice '000 kn Bilješka 18 (b)	Zakonske rezerve '000 kn	Zadržana dobit '000 kn	Ukupno '000 kn
Na dan 1. siječnja 2012. godine	133.165	(8.443)	20.110	705.878	850.710
Promjene u kapitalu za 2012. godinu					
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	126.918	126.918
Raspodijeljena dividenda za 2011. godinu, bilješka 19	-	-	-	(225.695)	(225.695)
Otkup vlastitih dionica, bilješka 18 (b)	-	(2.462)	-	-	(2.462)
Isplate s temelja dionica, bilješka 21 (b)	-	3.977	-	(3.977)	-
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima, bilješka 21 (b)	-	-	-	5.257	5.257
Transakcije s vlasnicima	-	1.515	-	(224.415)	(222.900)
Na dan 31. prosinca 2012. godine	133.165	(6.928)	20.110	608.381	754.728
Na dan 1. siječnja 2013. godine	133.165	(6.928)	20.110	608.381	754.728
Promjene u kapitalu za 2013. godinu					
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	144.368	144.368
Raspodijeljena dividenda za 2012. godinu, bilješka 19	-	-	-	(225.851)	(225.851)
Otpuštanje zakonske rezerve	-	-	(13.452)	13.452	-
Otkup vlastitih dionica, bilješka 18 (b)	-	(5.754)	-	-	(5.754)
Isplate s temelja dionica, bilješka 21 (b)	-	3.111	-	(3.111)	-
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima, bilješka 21 (b)	-	-	-	3.645	3.645
Transakcije s vlasnicima	-	(2.643)	(13.452)	(211.865)	(227.960)
Na dan 31. prosinca 2013. godine	133.165	(9.571)	6.658	540.884	671.136

Ericsson Nikola Tesla d.d.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU

za godinu koja je završila 31. prosinca 2013. godine

	Bilješke	2013.	2012.
		'000 kn	'000 kn
Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		144.360	141.018
Ispravci:			
Amortizacija	10,11	40.282	44.619
Umanjenja vrijednosti – neto		955	1.738
Neto povećanje rezerviranja		5.178	16.837
Dobitak od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(448)	(202)
Neto dobitak od promjene financijske imovine		(1.479)	(2.536)
Amortizacija diskonta		(2.003)	(3.021)
Prihodi od kamata		(10.036)	(20.625)
Rashodi od kamata	7	163	80
Dobici od tečajnih razlika, neto		(1.332)	(3.206)
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima	6	3.645	5.257
		179.285	179.959
Smanjenje potraživanja		10.632	65.424
Povećanje zaliha		(18.238)	(10.563)
(Smanjenje)/povećanje obveza		(30.333)	63.137
Novac od poslovnih aktivnosti		141.346	297.957
Plaćene kamate		(163)	(80)
Uplata poreza na dobit		(5)	(113)
Neto novac od poslovnih aktivnosti		141.178	297.764
Novčani tokovi od investicijskih aktivnosti			
Primljene kamate		11.800	22.258
Naplata od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		4.957	4.919
Kupnja nekretnina, postrojenja i opreme te nematerijalne imovine		(63.806)	(33.073)
Depoziti naplaćeni kod financijskih institucija - neto		-	594
Kupnja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		(103.000)	(188.500)
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		140.000	113.928
Neto novac korišten za investicijske aktivnosti		(10.049)	(79.874)

Ericsson Nikola Tesla d.d.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU (NASTAVAK)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2013. godine

		2013.	2012.
	Bilješke	'000 kn	'000 kn
Novčani tokovi od financijskih aktivnosti			
Otplata uzetih zajmova		(1.669)	(1.710)
Kupnja vlastitih dionica	18(b)	(5.754)	(2.462)
Plaćena dividenda	19	(225.851)	(225.695)
		<u>(233.274)</u>	<u>(229.867)</u>
Neto novac korišten u financijskim aktivnostima			
Efekt promjene tečaja po novcu i novčanim ekvivalentima		1.835	(1.689)
		<u>(100.311)</u>	<u>(13.666)</u>
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata			
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		511.639	525.305
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	17	411.328	511.639

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Pravna osoba

Ericsson Nikola Tesla d.d. (Društvo) je dioničko društvo osnovano u Hrvatskoj, gdje mu je i sjedište. Registrirano sjedište Društva nalazi se na adresi Krapinska 45, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska. Dionice Društva uvrštene su u kotaciju Redovitog tržišta Zagrebačke burze. Društvo je ove konsolidirane financijske izvještaje sastavilo na dan 31. prosinca 2013. godine za godinu koja je tada završila, i to za Društvo i njegova tri aktivna ovisna društva, od kojih jedno sa sjedištem u Hrvatskoj, drugo u Bosni i Hercegovini i treće na Kosovu, te dva neaktivna ovisna društva sa sjedištem u Hrvatskoj (Grupa). Uprava je na dan 8. travnja 2014. godine odobrila izdavanje ovih konsolidiranih financijskih izvještaja za potrebe odobrenja od strane Nadzornog odbora. Pregled osnovnih računovodstvenih politika Grupe naveden je u nastavku.

Primjena

Konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija (MSFI). Konsolidirani financijski izvještaji su također u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu važećim na dan izdavanja ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Osnove za pripremu

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe sastavljeni su po načelu povijesnog troška izuzevši financijske instrumente koji su iskazani po fer vrijednosti, a koji uključuju derivativne financijske instrumente i financijsku imovinu i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane u svim razdobljima predstavljenim u ovim konsolidiranim financijskim izvještajima.

Sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jem zahtijeva od posloводства donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i na iznos objavljene imovine i obveza, prihoda i rashoda. Procjene i povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i različitim ostalim faktorima za koje se vjeruje da su razumni u određenim okolnostima, a čiji rezultat stvara osnovu pri postupku donošenja prosudbi o knjigovodstvenoj vrijednosti imovine i obveza, a koje nisu vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultat može se razlikovati od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke se stalno preispituju. Preispitivanje računovodstvenih procjena priznaje se u razdoblju u kojemu se preispitivanje obavlja, ako ono utječe samo na to razdoblje, ili u razdoblju preispitivanja i budućim razdobljima, ako ono utječe na tekuće i buduća razdoblja. Prosudbe posloводства pri primjeni MSFI-ja koji imaju značajan utjecaj na konsolidirane financijske izvještaje i procjene prikazane su u bilješci 2.

Neograničenost vremena poslovanja

Nakon preispitivanja, posloводство realno očekuje da Grupa ima adekvatne resurse za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Grupa stoga i dalje usvaja pretpostavku o nastavku poslovanja u pripremi konsolidiranih financijskih izvještaja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja

(a) Novi i dopunjeni standardi koje je Grupa usvojila

Grupa je tijekom godine usvojila sljedeće nove i dopunjene MSFI-je i smjernice Odbora za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC) koji su odobreni od EU-a. Ukoliko je primjena standarda ili smjernica utjecala na financijske izvještaje ili rezultat Grupe, taj je utjecaj naveden u nastavku.

Dodatak MRS-u 1 Prezentiranje financijskih izvještaja vezano za ostalu sveobuhvatnu dobit (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2012. godine)

Glavna promjena koja je rezultat ovih dodataka je zahtjev da subjekti grupiraju stavke prikazane u 'ostaloj sveobuhvatnoj dobiti' na osnovi toga je li ih naknadno moguće reklasificirati u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (usklađivanje reklasifikacije). Dodaci se ne bave pitanjem koje stavke se prikazuju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dodatak utječe samo na prezentaciju i zbog toga nije imao utjecaj na financijski položaj ili rezultat Grupe.

Dodatak MRS-u 19, Primanja zaposlenih (objavljen u lipnju 2011. godine, na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

Značajno mijenja priznavanje i mjerenje troška definiranih mirovina i otpremnina kao i objave za sva primanja zaposlenih. Standard zahtijeva priznavanje svih promjena u neto obvezi/(imovini) za definirana primanja, kada do njih dođe, kako slijedi: (i) troškove usluga i neto kamatu u računu dobiti i gubitka, i (ii) ponovno mjerenje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Grupa iskazuje akumulirani iznos ponovnih mjerenja u zadržanoj dobiti u kapitalu. Retroaktivna primjena standarda nije imala materijalno značajan učinak na financijske izvještaje Grupe.

Dodatak MSFI-ju 7 Financijski instrumenti: Objavljivanja vezana uz prijeboj imovine i obveza (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

Dodatak zahtijeva nova objavljivanja koja će olakšati usporedbu među subjektima koji pripremaju financijske izvještaje u skladu s MSFI-jevima i onima koji ih pripremaju u skladu s US GAAP-ovima. Dodatak nije imao utjecaja na financijski položaj ili rezultat Grupe.

MSFI 13 Mjerenje fer vrijednosti (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

MSFI 13 ima za cilj povećati konzistentnost i smanjiti složenost dajući točnu definiciju fer vrijednosti i jedan izvor mjerenja fer vrijednosti te zahtjeve za objavljivanjem za uporabu u svim MSFI-jevima. Zahtjevi, koji su u velikoj mjeri usklađeni između MSFI-jeva i US GAAP-ova, ne proširuju uporabu računovodstva fer vrijednosti, nego pružaju smjernice o tome kako bi se ono trebalo primjenjivati tamo gdje je njegova uporaba već potrebna ili dopuštena drugim standardima unutar MSFI-ja ili US GAAP-ova. MSFI 13 ima utjecaja na prezentaciju i objavljivanje, a nema utjecaja na mjerenja u financijskim izvještajima Grupe.

Godišnja poboljšanja u 2011. godini (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

Godišnja poboljšanja rješavaju šest pitanja iz izvještajnog ciklusa 2009. - 2011. godine. Sadrže promjene u:

MSFI-ju 1,	'Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja'
MRS-u 1,	'Prezentiranje financijskih izvještaja'
MRS-u 16,	'Nekretnine, postrojenja i oprema'
MRS-u 32,	'Financijski instrumenti; Prezentiranje'
MRS-u 34,	'Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine'

Poboljšanja nisu imala utjecaja na financijske izvještaje Grupe.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi

MSFI 10 Konsolidirani financijski izvještaji (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014. godine)

Cilj MSFI-ja 10 je utvrditi načela za prezentiranje i pripremu konsolidiranih financijskih izvještaja kada subjekt kontrolira jedan ili više drugih subjekata kako bi prezentirao konsolidirane financijske izvještaje. Određuje načela kontrole, te utvrđuje kontrole kao osnovu za konsolidaciju. Navodi kako primijeniti načelo kontrole u utvrđivanju kontrolira li ulagač subjekt u koji ulaže te mora li ga stoga konsolidirati. Navodi računovodstvene zahtjeve za pripremu konsolidiranih financijskih izvještaja. Uprava trenutačno procjenjuje utjecaj MSFI-ja 10 na financijske izvještaje, ali ne očekuje nikakve utjecaje, te namjerava usvojiti novi standard s datumom stupanja na snagu.

MSFI 11 Zajednički aranžmani (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014. godine)

MSFI 11 realističnije odražava zajedničke aranžmane usredotočujući se na prava i obveze aranžmana, a ne na njegov pravni oblik. Postoje dvije vrste zajedničkih aranžmana: zajedničko poslovanje i zajednički pothvati. Zajedničko poslovanje je kada zajednički upravitelj ima prava na imovinu i obveze u svezi s aranžmanom te stoga evidentira svoje udjele u imovini, obvezama, prihodima i rashodima. Zajednički pothvati nastaju kada zajednički upravitelj ima prava na neto imovinu aranžmana te stoga svoje udjele evidentira po metodi udjela. Proporcionalna konsolidacija zajedničkih pothvata više nije dopuštena. Uprava ne očekuje da će MSFI 11 imati utjecaja na financijske izvještaje Grupe te ga namjerava usvojiti s datumom stupanja na snagu.

MSFI 12 Objavljivanje udjela u drugim subjektima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014. godine)

MSFI 12 uključuje zahtjeve za objavljivanjem za sve oblike udjela u drugim subjektima, uključujući i zajedničke aranžmane, pridružena društva, društva s posebnom namjenom i druga izvanbilančna ulaganja. Uprava ne očekuje da će MSFI 12 imati utjecaja na financijske izvještaje Grupe te ga namjerava usvojiti s datumom stupanja na snagu.

MRS 27 (izmijenjen 2011. godine) Odvojeni financijski izvještaji (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014. godine)

MRS 27 (izmijenjen 2011. godine) uključuje odredbe o odvojenim financijskim izvještajima preostale nakon što su kontrolne odredbe MRS-a 27 uključene u novi MSFI 10. Uprava trenutačno procjenjuje utjecaj MRS-a 27 na financijske izvještaje, ali ne očekuje nikakve utjecaje te namjerava usvojiti novi standard s datumom stupanja na snagu.

MRS 28 (izmijenjen 2011. godine) Pridružena društva i zajednički pothvati (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014. godine)

MRS 28 (izmijenjen 2011. godine) uključuje zahtjeve da se zajednički pothvati, kao i pridružena društva, vode po metodi udjela nakon izdavanja MSFI-ja 11. Uprava ne očekuje da će MRS 28 imati utjecaja na financijske izvještaje Grupe te ga namjerava usvojiti s datumom stupanja na snagu.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi (nastavak)

Dodaci MSFI-jima 10, 11 i 12 o prijelaznim odredbama (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014. godine)

Ovi dodaci omogućavaju dodatno izuzeće pri primjeni MSFI-ja 10, 11 i 12 ograničavajući zahtjev za objavom izmijenjenih usporednih podataka samo na prethodno razdoblje. Za objave koje se odnose na nekonsolidirane subjekte dodaci ukidaju zahtjev da se prezentiraju usporedni podaci za razdoblje prije prve primjene MSFI-ja 12. Uprava trenutačno procjenjuje utjecaj dodataka na financijske izvještaje, te namjerava usvojiti dodatak s datumom stupanja na snagu.

Dodaci MSFI-ju 10, MSFI-ju 12 i MRS-u 27 – Konsolidacija društava u koja se ulaže (objavljen 31. listopada 2012. godine, na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2014. godine)

Dodaci predviđaju da će mnogi fondovi i slični subjekti biti izuzeti od konsolidacije većine svojih podružnica. Umjesto toga, ti će se subjekti mjeriti po fer vrijednosti u sveobuhvatnoj dobiti. Dodaci dopuštaju iznimke za subjekte koji zadovoljavaju definiciju 'društva u koje se ulaže' i koji prikazuju posebne karakteristike. Promjene su napravljene u MSFI-ju 12 u smislu uvođenja objava koje društvo u koje se ulaže mora napraviti. Uprava ne očekuje da će ovaj dodatak imati utjecaja na financijske izvještaje Grupe te ga namjerava usvojiti s datumom stupanja na snagu.

Dodaci MRS-u 32 Financijski instrumenti: Objavljivanja vezana uz prijeboj imovine i obveza (izdani u prosincu 2012. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014. godine)

Dodaci su smjernice za primjenu MRS-a 32 Financijski instrumenti: Prezentacija, te razjašnjavaju neke od zahtjeva za prijebojem financijske imovine i financijskih obveza u izvještaju o financijskom položaju. Uprava ne očekuje da će ovaj dodatak imati utjecaja na financijske izvještaje Grupe te ga namjerava usvojiti s datumom stupanja na snagu.

Dodatak MRS-u 36 Objave vezane uz umanjenje imovine do nadoknadive vrijednosti (objavljen 29. svibnja 2013. godine, na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2014. godine)

Dodatak navodi informacije koje je potrebno objaviti vezano uz nadoknadivu vrijednost umanjene imovine ukoliko je taj iznos temeljen na fer vrijednosti umanjenoj za trošak otuđenja. Dodatak može imati učinak samo na objavljivanje, ali ne i na mjerenje i priznavanje imovine u financijskom položaju ili rezultatu Grupe. Uprava namjerava usvojiti ovaj dodatak s datumom stupanja na snagu.

MSFI 9 Financijski instrumenti (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2015. godine)

MSFI 9 je prvi standard koji je izdan kao dio šireg projekta zamjenjivanja MRS-a 39 Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje. MSFI 9 zadržava, ali pojednostavljuje model miješanog mjerenja i utvrđuje dvije primarne kategorije mjerenja financijske imovine: amortizirani trošak i fer vrijednost. Osnova klasifikacije ovisi o poslovnom modelu subjekta i ugovornim karakteristikama novčanog toka financijske imovine. Smjernice MRS-a 39 o umanjenju vrijednosti financijske imovine i računovodstvu zaštite nastavljaju se primjenjivati. Uprava ne očekuje da će MSFI 9 imati utjecaja na financijske izvještaje, te planira usvojiti novi standard s datumom stupanja na snagu i nakon usvajanja od strane EU-a.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi (nastavak)

IFRIC 21 Nameti (objavljen 20. svibnja 2013. godine, na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014. godine)

Tumačenje se odnosi na MRS 37 Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina. MRS 37 postavlja kriterije za priznavanje obveze, a jedan od njih je zahtjev da subjekt ima sadašnju obvezu kao rezultat prošlog događaja (obvezujući događaj). Tumačenje razjašnjava da obvezujući događaj koji stvara obvezu plaćanja nameta predstavlja aktivnost opisanu u relevantnom zakonu koji zahtijeva plaćanje nameta. Uprava ne očekuje da će IFRIC 21 imati utjecaja na financijske izvještaje, te planira usvojiti novi standard s datumom stupanja na snagu i nakon usvajanja od strane EU-a.

Dodatak MRS-u 19 - Planovi definiranih primanja zaposlenih: Doprinosi za zaposlene (objavljen u studenom 2013. godine, na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. srpnja 2014. godine)

Dodatak omogućuje subjektima da priznaju doprinose za zaposlene kao smanjenje troškova rada u razdoblju u kojemu je rad zaposlenika obavljen umjesto priznavanja doprinosa prema godinama rada u slučaju da iznos doprinosa ne ovisi o broju godina. Grupa trenutačno procjenjuje utjecaj dodatka na svoje financijske izvještaje.

Godišnja poboljšanja MSFI-ja u 2012. godini (objavljena u prosincu 2013. godine, na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2014. godine, osim ako u nastavku nije navedeno drugačije).

Poboljšanja se sastoje od promjena na sedam standarda.

MSFI 2 je dopunjen na način da razjašnjava definiciju 'uvjeta ostvarivanja prava' i da odvojeno definira 'uvjet temeljen na ostvarenju rezultata' i 'uvjet temeljen na godinama rada'. Dodatak stupa na snagu za transakcije isplate na temelju dionica čiji datum dodjele je na dan ili nakon 1. srpnja 2014. godine.

MSFI 3 je dopunjen na način da razjašnjava da se (1) obveza plaćanja potencijalne naknade koja je sukladna definiciji financijskog instrumenta klasificira kao financijska obveza ili kapital temeljem definicija u MRS-u 32, i (2) sve nevlasničke nepredviđene financijske i nefinancijske naknade koje se ne odnose na kapital mjere se po fer vrijednosti na svaki datum izvještavanja, a promjene u fer vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka. Dodaci MSFI-ju 3 stupaju na snagu za poslovna spajanja ako je datum stjecanja na dan ili nakon 1. srpnja 2014. godine.

MSFI 8 je dopunjen na način da zahtijeva (1) objavu prosudbi uprave pri zbrajanju poslovnih segmenata, uključujući opis zbrojenih segmenata i ekonomskih pokazatelja koji su ocijenjeni prilikom utvrđivanja da zbrojeni segmenti imaju slične ekonomske karakteristike, i (2) usklađenje imovine segmenata s imovinom subjekta prilikom iskazivanja imovine segmenata.

Osnova za zaključke o MSFI-ju 13 dopunjena je na način da razjašnjava da do brisanja određenih odlomaka iz MRS-a 39 nakon objave MSFI-ja 13 nije došlo s namjerom da se ukloni sposobnost mjerenja kratkoročnih potraživanja i obveza po iznosu u računu gdje utjecaj diskontiranja nije materijalno značajan.

MRS 16 i MRS 38 su dopunjeni kako bi razjasnili način na koji se iskazuju bruto knjigovodstvena vrijednost i akumulirana amortizacija kada subjekt koristi revalorizacijski model.

MRS 24 je dopunjen na način da kao povezano društvo uključuje subjekt koji pruža usluge ključnog menadžmenta izvještajnom subjektu ili matici izvještajnog subjekta ('društvo za upravljanje'), i da zahtijeva objavu iznosa koje upravljački subjekt naplaćuje od izvještajnog subjekta za pružene usluge.

Grupa trenutačno procjenjuje utjecaj dodataka na svoje financijske izvještaje.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi (nastavak)

Godišnja poboljšanja MSFI-ja u 2013. godini (objavljena u prosincu 2013. godine, na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2014. godine)

Poboljšanja se sastoje od promjena na četiri standarda.

Osnova za zaključke za MSFI 1 dopunjena je kako bi razjasnila da, kada nova verzija standarda još nije obvezna, ali se može prijevremeno usvojiti, društvo koje prvi put primjenjuje MSFI može koristiti staru ili novu verziju, pod uvjetom da se isti standard primjenjuje u svim prikazanim razdobljima.

MSFI 3 je dopunjen kako bi razjasnio da se ne primjenjuje na računovodstvo za formiranje bilo kakvog zajedničkog aranžmana u skladu s MSFI-jem 11. Dodatak također razjašnjava da se izuzeće iz opsega primjenjuje samo na financijske izvještaje samog zajedničkog aranžmana.

Dodatak MSFI-ju 13 razjašnjava da se izuzeće iz portfelja u MSFI-ju 13, koje omogućuje subjektu mjerenje fer vrijednosti grupe financijske imovine i financijskih obveza na neto osnovi, primjenjuje na sve ugovore (uključujući ugovore za kupnju ili prodaju nefinancijskih stavki) koji su unutar djelokruga MRS-a 39 ili MSFI-ja 9.

MRS 40 je dopunjen kako bi razjasnio da se MRS 40 i MSFI 3 međusobno ne isključuju. Smjernice u MRS-u 40 pomažu sastavljačima financijskih izvještaja pri razlikovanju ulaganja u nekretnine i nekretnina koje koristi vlasnik. Sastavljači financijskih izvještaja se također upućuju na smjernice u MSFI-ju 3 kako bi utvrdili radi li se kod stjecanja ulaganja u nekretnine o poslovnom spajanju. Grupa trenutačno procjenjuje utjecaj dodataka na svoje financijske izvještaje.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Funkcionalna valuta i valuta izvještavanja

Stavke uključene u financijske izvještaje svake pojedine članice Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojemu to društvo posluje ("funkcionalna valuta"). Konsolidirani financijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu valutu Društva i izvještajnu valutu Grupe.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Stavke nekretnina, postrojenja i opreme iskazane su po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i umanjnja vrijednosti.

Grupa priznaje, unutar knjigovodstvene vrijednosti stavke nekretnina, postrojenja i opreme, troškove zamjene dijelova određene stavke u trenutku nastanka ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi ugrađene u taj dio pritjecati u Grupu i ako je taj trošak pouzdano mjerljiv. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja priznaju se kao trošak u razdoblju u kojemu nastaju. Tamo gdje dijelovi nekretnina, postrojenja i opreme imaju različit korisni vijek trajanja, evidentiraju se kao posebne stavke nekretnina, postrojenja i opreme.

Zemljište se ne amortizira. Amortizacija ostale imovine obračunava se linearnom metodom kako bi se troškovi amortizacije rasporedili kroz preostali korisni vijek trajanja imovine. Procijenjeni korisni vijek trajanja imovine prikazan je kako slijedi:

	Korisni vijek trajanja
Zgrade	5 - 30 godina
Postrojenja i oprema	2 - 10 godina
Ostalo	5 - 7 godina

Metoda amortizacije, korisni vijek trajanja i preostale vrijednosti preispituju se i usklađuju, ako je potrebno, na svaki datum bilance. Knjigovodstvena vrijednost imovine umanjuje se na nadoknadivu vrijednost u trenutku kada knjigovodstvena vrijednost nadmaši procijenjenu nadoknadivu vrijednost. Dobici i gubici od prodaje utvrđuju se usporedbom primitaka od prodaje s knjigovodstvenom vrijednošću i uključuju se u konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se početno vodi po trošku ulaganja te naknadno po trošku ulaganja umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanja nematerijalne imovine. Nematerijalna imovina sastoji se od računalnih programa i amortizira se linearnom metodom kroz 2 - 4 godine. Troškovi povezani s održavanjem računalnih programa priznaju se kao trošak u trenutku nastajanja.

Umanjenje vrijednosti imovine

Nekretnine, postrojenja i oprema, nematerijalna imovina, financijski instrumenti i potraživanja pregledavaju se radi umanjenja vrijednosti na datum bilance ili kada događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju da knjigovodstvena vrijednost imovine možda nije nadoknadiva. U slučaju kada je knjigovodstvena vrijednost imovine viša od procijenjenog nadoknadivog iznosa, gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za stavke nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine, financijskih instrumenata i potraživanja.

Nadoknadivi iznos nekretnina, postrojenja i opreme te nematerijalne imovine je iznos veći od fer vrijednosti imovine umanjene za troškove prodaje ili vrijednosti u upotrebi. Za potrebe procjene umanjenja vrijednosti, imovina je grupirana na najnižu razinu za koju je moguće definirati odvojene novčane tokove (jedinice koje stvaraju novac). Pri procjeni vrijednosti u upotrebi, diskontiraju se procijenjeni budući novčani tokovi na njihovu sadašnju vrijednost koristeći diskontiranu stopu prije poreza koja reflektira tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za imovinu ili jedinice koje stvaraju novac. Umanjena nefinancijska imovina pregledava se zbog mogućeg ukidanja umanjenja na svaki datum izvještavanja. Gubitak od umanjenja vrijednosti ukida se ukoliko se promijene korištene procjene određivanja nadoknadivog iznosa te ukoliko knjigovodstvena vrijednost imovine nije veća od knjigovodstvene vrijednosti koja bi se trebala odrediti, umanjena za amortizaciju, da nije bilo gubitaka od umanjenja imovine.

Nadoknadivi iznos ulaganja potraživanja po amortiziranom trošku izračunava se kao sadašnja vrijednost očekivanih budućih novčanih tokova, diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom svojstvenom određenoj imovini. Na svaki datum bilance Grupa procjenjuje postoje li objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti financijske imovine ili grupe financijskih sredstava. Vrijednost financijske imovine ili grupe financijskih sredstava je umanjena te do gubitaka od umanjenja vrijednosti dolazi ako, i samo ako, postoje objektivni dokazi umanjenja vrijednosti kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastupili nakon početnog priznavanja imovine ('događaj nastanka gubitka') i ako taj događaj (ili događaji) nastanka gubitka ima utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove financijske imovine ili grupe financijskih sredstava koja se može pouzdano procijeniti.

Dokazi o umanjenju mogu uključivati naznake da dužnici ili grupa dužnika prolazi kroz značajne financijske poteškoće, da dolazi do neizvršenja ili propusta u plaćanju kamata ili glavnice, da postoji vjerojatnost stečaja ili druge financijske reorganizacije te, ako dostupni podaci ukazuju na to, da postoji mjerljivo smanjenje procijenjenih budućih novčanih tokova, kao što su promjene u dospjećima ili ekonomskim uvjetima koji su povezani s neplaćanjem.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Umanjenje vrijednosti imovine (nastavak)

Za kategoriju zajmova i potraživanja, iznos gubitka se mjeri kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova (isključujući buduće kreditne gubitke koji nisu nastali) diskontiranih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi financijske imovine. Knjigovodstvena vrijednost imovine se smanjuje, a iznos gubitka priznaje se u konsolidiranom računu dobiti i gubitka. Ako kredit ili ulaganje koje se drži do dospijeca ima promjenjivu kamatnu stopu, diskontirana stopa za mjerenje gubitka od umanjenja vrijednosti predstavlja važeću efektivnu kamatnu stopu koja je određena ugovorom. U svrhu praktičnosti, Grupa može mjeriti umanjenje vrijednosti na temelju fer vrijednosti instrumenta koristeći postojeću tržišnu cijenu.

Ukoliko se u naknadnim razdobljima iznos umanjenja vrijednosti smanji i ukoliko se to smanjenje može objektivno povezati s događajem nakon priznavanja umanjenja vrijednosti (kao što je poboljšanje dužnikova kreditnog rejtinga), ukidanje prethodno priznatog gubitka od umanjenja vrijednosti priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Kratkotrajna potraživanja se ne diskontiraju. Nadoknadivi iznos financijske imovine je iznos neto prodajne cijene pojedine imovine ili njezine vrijednosti u upotrebi, ovisno o tome koji je iznos viši.

Gubitak od umanjenja vrijednosti ulaganja koja se drže do dospijeca i potraživanja se ukida ako se naknadno povećanje nadoknadivog iznosa može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti.

Financijski instrumenti

Grupa klasificira svoje financijske instrumente u sljedeće kategorije: financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, zajmovi i potraživanja, financijska imovina raspoloživa za prodaju i ulaganja koja se drže do dospijeca. Klasifikacija ovisi o svrsi zbog koje su financijski instrumenti stečeni. Poslovodstvo određuje klasifikaciju financijskih instrumenata nakon početnog priznavanja i ponovno provjerava tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka sadrže dvije potkategorije: "financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja" i oni koje je poslovodstvo početno definiralo kao financijske instrumente po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Financijski instrumenti klasificiraju se u ovu kategoriju ako su stečeni zbog namjere kratkoročnog ostvarivanja prihoda te su dio kratkotrajne imovine. Oni uključuju i derivativne financijske instrumente koji nisu kvalificirani kao računovodstvo zaštite. Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju dužničke i vlasničke vrijednosnice i ulaganja u investicijske fondove.

Zajmovi i potraživanja obuhvaćaju svu nederivativnu financijsku imovinu s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu, osim one koju Grupa namjerava prodati odmah ili u kratkom roku, a koja se definira po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili kao raspoloživa za prodaju. Ova kategorija uključuje dugotrajna potraživanja i depozite kod financijskih institucija.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Financijski instrumenti (nastavak)

Financijski instrumenti s fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim dospijecom koje Grupa ima namjeru i mogućnost držati do dospijeca klasificiraju se kao ulaganja koja se drže do dospijeca. Svi ostali financijski instrumenti klasificiraju se kao raspoloživi za prodaju. Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, ulaganja koja se drže do dospijeca i financijska imovina koja je raspoloživa za prodaju, priznaju se na datum trgovanja, odnosno datum na koji se Grupa obvezuje kupiti ili prodati instrument. Zajmovi i potraživanja te ostale financijske obveze priznaju se kada su preneseni na Grupu.

Financijska imovina početno se vrednuje po fer vrijednosti dane naknade, uvećane za transakcijske troškove za svu financijsku imovinu koja se ne vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka početno se priznaju po fer vrijednosti, a transakcijski se troškovi rashoduju u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Nakon početnog priznavanja, sva financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te financijska imovina raspoloživa za prodaju, vrednuju se po fer vrijednosti, bez umanjena za iznos transakcijskih troškova koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Financijska imovina raspoloživa za prodaju, čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi, vrednuje se po trošku stjecanja, koji uključuje transakcijske troškove, smanjenom za umanjenje vrijednosti.

Fer vrijednost financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te raspoloživih za prodaju temelji se na njihovoj kotiranoj tržišnoj cijeni na datum bilance, bez umanjena za transakcijske troškove. Fer vrijednost derivativnih instrumenata za koje ne postoji organizirano tržište utvrđuje se po iznosu koji bi Grupa primila ili platila da raskine ugovor na datum bilance. Realizirani i nerealizirani dobiti i gubici od promjene fer vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u razdoblju u kojemu nastaju.

Promjene fer vrijednosti monetarnih vrijednosnica denominiranih u stranoj valuti, a koje su klasificirane kao raspoložive za prodaju, analizirane su između tečajnih razlika proizašlih iz promjena amortiziranog troška vrijednosnice i ostalih promjena u neto knjigovodstvenoj vrijednosti vrijednosnice. Tečajne razlike priznaju se u računu dobiti i gubitka, a ostale promjene knjigovodstvene vrijednosti priznaju se u kapitalu i rezervama. Promjene fer vrijednosti ostalih monetarnih vrijednosnica koje su klasificirane kao raspoložive za prodaju i nemonetarnih vrijednosnica koje su klasificirane kao raspoložive za prodaju, priznaju se u kapitalu i rezervama. Kada se vrijednosnica raspoloživa za prodaju otuđi ili umanji, akumulirane promjene fer vrijednosti priznate u kapitalu i rezervama uvrštavaju se u konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti kao "dobici i gubici od vrijednosnica raspoloživih za prodaju".

Kamata od vrijednosnica raspoloživih za prodaju izračunata primjenom metode efektivne kamatne stope priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Dividende od vlasničkih vrijednosnica raspoloživih za prodaju priznaju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kada Grupa stekne pravo na primanje plaćanja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Financijski instrumenti (nastavak)

Grupa prestaje priznavati financijsku imovinu kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima te financijske imovine, odnosno kada su prava ostvarena, dospjela ili predana. Financijska obveza prestaje se priznavati kada ta financijska obveza prestane postojati. Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, financijska imovina raspoloživa za prodaju i ulaganja koja se drže do dospeljeća prestaju se priznavati, dok se potraživanja od kupaca koja se na njih odnose priznaju od dana kada je Grupa pristala otuđiti imovinu. Grupa koristi specifičnu identifikacijsku metodu određivanja dobitka ili gubitka od prestanka priznavanja. Zajmovi i potraživanja prestaju se priznavati u trenutku kada je Grupa prenijela svoja prava. Ostale financijske obveze prestaju se priznavati kada je ugovorena obveza Grupe otkazana, poništena ili istekla.

Grupa ulaže u derivativne financijske instrumente kako bi se ekonomski zaštitila od izloženosti tečajnom riziku koji proizlazi iz poslovnih aktivnosti. Računovodstvo zaštite nije se primjenjivalo te su derivativni instrumenti priznati kao financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja. Derivativni instrumenti početno se vrednuju po inicijalnoj fer vrijednosti, dok se troškovi transakcije priznaju u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, a nakon početnog priznavanja iskazuju se po fer vrijednosti. Dobici i gubici od promjene fer vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka. Fer vrijednost terminskog ugovora je kotirana cijena na datum bilance koja predstavlja sadašnju vrijednost kotirane terminske cijene.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja se početno priznaju po fer vrijednosti dane naknade, i vode se po amortiziranom trošku, koristeći metodu efektivne kamatne stope. Potraživanja se svode na procijenjenu ostvarivu vrijednost putem rezerviranja za umanjenje vrijednosti.

Ugovori o pružanju usluga proizvodnje u tijeku prikazuju se po trošku uvećanom za ostvarenu dobit do datuma prikazivanja, umanjenom za rezerviranja za buduće gubitke te umanjenom za fakturiranje dugoročnih ugovora koje je u tijeku. Trošak uključuje ukupne izdatke koji su direktno vezani uz određeni projekt i alokaciju fiksnih i varijabilnih indirektnih troškova koji su nastali tijekom ugovorenih aktivnosti Grupe na temelju planiranih vrijednosti.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac uključuje novac u bankama i gotovinu. Novčani ekvivalenti uključuju depozite po viđenju i oročene depozite s dospeljećem do tri mjeseca.

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze početno se priznaju po fer vrijednosti, a nakon toga vrednuju po amortiziranom trošku nabave uz korištenje metode efektivne kamatne stope.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Zalihe

Zalihe se iskazuju po vrijednosti troška nabave ili neto ostvarive vrijednosti, ovisno o tome koja je niža. Neto ostvariva vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu tijekom redovnog poslovanja, umanjenu za procijenjene troškove do završetka i troškove prodaje. Trošak ostalih zaliha temelji se na metodi FIFO (First In First Out) i uključuje troškove nastale prilikom nabave zaliha i dovođenja istih na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Proizvodne zalihe uključuju materijal, rad i indirektno troškove te troškove nastale prilikom kupnje zaliha i dovođenja istih na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Zalihe koje imaju spori obrtaj i zastarjele zalihe svedene su na procijenjenu ostvarivu vrijednost.

Dionički kapital

Dionički kapital iskazan je u kunama po nominalnoj vrijednosti.

Vanjski troškovi koji se mogu izravno pripisati izdavanju novih redovnih dionica ili opcija odbijaju se od dioničke glavnice umanjeno za sve povezane poreze. Plaćena naknada za kupljene vlastite dionice, uključujući sve izravno pripadajuće troškove transakcije (umanjene za porez na dobit), umanjuje dioničku glavicu koja se može pripisati dioničarima Grupe sve do povlačenja dionica ili njihova ponovnog izdavanja. Kada se takve dionice kasnije ponovno izdaju, svaka primljena naknada, umanjena za sve izravno pripadajuće troškove transakcije kao i učinke poreza na dobit, uključena je u glavicu koja se može pripisati dioničarima Grupe.

Porez na dobit

Porez na dobit za razdoblje temelji se na oporezivoj dobiti financijske godine i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, osim kada se odnosi na stavke koje se priznaju direktno u kapitalu i rezervama pa se u tom slučaju priznaje u kapitalu i rezervama. Iznos poreza na dobit za tekuću godinu obračunava se na temelju poreznog zakona koji je na dan bilance na snazi ili se djelomično primjenjuje u zemljama u kojima Društvo i njegove podružnice posluju i ostvaruju oporezivu dobit. Uprava povremeno procjenjuje pojedine stavke u poreznim prijavama s obzirom na situacije u kojima su primjenjive porezne odredbe podložne tumačenju, te razmatra formiranje rezerviranja, gdje je to prikladno, na temelju očekivanog iznosa koji treba platiti Poreznoj upravi.

Odgođeni porezi priznaju se metodom bilančne obveze na privremene razlike između porezne osnovice imovine i obveze i njihove knjigovodstvene vrijednosti u financijskim izvještajima. Međutim, odgođeni se porez ne priznaje ako proizlazi iz početnog priznavanja imovine ili obveze u transakciji koja nije poslovno spajanje, a koja u vrijeme transakcije ne utječe na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit (porezni gubitak). Odgođena porezna imovina i obveze se ne diskontiraju te se u bilanci iskazuju kao dugotrajna imovina i/ili dugoročne obveze. Odgođena porezna imovina priznaje se kada je vjerojatno da će se ostvariti dostatna oporeziva dobit za korištenje odgođene porezne imovine. Na svaki datum bilance Grupa ponovno procjenjuje nepriznatu odgođenu poreznu imovinu i knjigovodstvenu vrijednost odgođene porezne imovine.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Porez na dobit (nastavak)

Odgodena porezna imovina odražava neto porezne učinke privremenih razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u svrhu financijskog izvještavanja te iznosa koji se koriste u svrhu poreza na dobit. Odgođena porezna imovina i obveze mjere se poreznim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u godinama u kojima se očekuje da će te privremene razlike biti nadoknađene ili podmirene na temelju poreznih stopa koje su na snazi ili se djelomično primjenjuju na datum bilance.

Mjerenje odgođene porezne obveze i odgođene porezne imovine odražava porezne efekte prilikom nadoknade ili podmirenja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza, a koje Grupa očekuje na datum bilance.

Strana valuta

Transakcije u stranoj valuti preračunate su u kune primjenom tečaja na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze u stranoj valuti na dan bilance preračunate su u kune po tečaju koji se primjenjuje na datum bilance. Tečajne razlike proizašle iz promjene tečaja evidentiraju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Nemonetarna imovina i obveze izražene u stranoj valuti po fer vrijednosti pretvorene su u kune prema tečaju koji se primjenjuje na datum utvrđivanja vrijednosti. Nemonetarna imovina te stavke koje se mjere po „povijesnom trošku u stranoj valuti“ ponovno se ne preračunavaju.

Stavke uključene u financijske izvještaje svake pojedine članice Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojemu članica Grupe posluje (funkcionalna valuta). Konsolidirani financijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu valutu Društva i izvještajnu valutu Grupe.

Rezultati poslovanja i financijsko stanje svih članica Grupe čija se funkcionalna valuta razlikuje od izvještajne valute preračunavaju se u izvještajnu valutu kako slijedi:

- > imovina i obveze za svaku bilancu preračunavaju se prema zaključnom tečaju na datum te bilance;
- > prihodi i rashodi za svaki račun dobiti i gubitka preračunavaju se prema prosječnim tečajevima; i
- > sve nastale tečajne razlike priznaju se na zasebnoj poziciji unutar ostale sveobuhvatne dobiti.

U konsolidaciji, tečajne razlike nastale preračunom neto ulaganja u inozemna ovisna društva evidentiraju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Prilikom prodaje inozemnog ovisnog društva, sve tečajne razlike iz kapitala reklasificiraju se iz ostale sveobuhvatne dobiti u račun dobiti i gubitka kao dio dobitka ili gubitka od prodaje.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Priznavanje prihoda

Prihodi od prodaje predstavljaju vrijednost proizvoda koji se prodaju i usluga koje se pružaju kupcima tijekom razdoblja, isključujući porez na dodanu vrijednost, diskonte i rabate. Prihodi se priznaju uzimajući u obzir sve značajne ugovorne uvjete kada je proizvod isporučen ili usluga obavljena, kada je iznos prihoda fiksni ili određiv te kada je naplata prilično sigurna. Specifični kriteriji izvršavanja i prihvaćanja ugovora mogu utjecati na vrijeme priznavanja i iznose priznatih prihoda.

Grupa koristi 3 glavne vrste ugovora s krajnjim kupcima:

- > **Ugovori o isporukama:** Ugovori o isporuci proizvoda ili kombinacije proizvoda koji čine cjelokupnu ili djelomičnu mrežu te isporuka samostalnih proizvoda. Srednji i veliki ugovori o isporukama uglavnom uključuju višestruke elemente. Takvi elementi uglavnom predstavljaju standardizirane tipove opreme ili softvera te usluga kao što su usluge izgradnje mreže.

Prihodi se priznaju kada se rizici i koristi prenesu na kupca, što je u pravilu utvrđeno u ugovornim uvjetima trgovanja. Kod ugovora o isporukama koji imaju višestruke elemente, prihodi se alociraju na svaki element na temelju relativnih fer vrijednosti.

- > **Ugovori o izgradnji:** Ugovori u kojima Grupa kupcu isporučuje cjelokupnu mrežu koja se uglavnom temelji na novoj tehnologiji ili ima komponente koje su izrađene specijalno za kupca.

Prihodi od ugovora o izgradnji priznaju se po stupnju dovršenosti koristeći metodu ugovorne dinamike izvršenja poslova ili metodu nastalih troškova. Svaki dugotrajni ugovor o izgradnji procjenjuje se zasebno i iskazuje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti priznavanjem prihoda i povezanih troškova u skladu s aktivnostima iz ugovora.

- > **Ugovori o obavljanju usluga:** Ugovori za razne usluge kao što su izobrazba, konzultantske usluge, projektiranje, montaža i upravljane usluge ugovorene temeljem višegodišnjih ugovora.

Prihodi se općenito priznaju kada su usluge obavljene. Prihodi za ugovore o obavljanju usluga s fiksnim cijenama koji pokrivaju duže razdoblje priznaju se linearno tijekom trajanja ugovora.

Većina proizvoda i usluga Grupe prodaje se temeljem ugovora o isporukama koji uključuju višestruke elemente kao što su bazne stanice, kontroleri baznih stanica, komutacijski centri za pokretne komunikacije, usmjernici, mikrovalni linkovi, razni softverski proizvodi te s njima povezane usluge montaže i integracije. Takvi ugovorni elementi općenito imaju zasebne cijene iskazane po artiklima koje se nalaze u cjenicima dogovorenim s pojedinim kupcima.

Profitabilnost pojedinih ugovora procjenjuje se periodično, a rezerviranje za procijenjene gubitke utvrđuje se u trenutku kada se pojavi mogućnost nastanka gubitka.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Primanja zaposlenih

> Dugoročna primanja za godine rada

Grupa dodjeljuje zaposlenicima jubilarne nagrade i jednokratnu nagradu za umirovljenje. Obveza i trošak ovih naknada određuju se koristeći Metodu projekcije kreditne jedinice. Metoda projekcije kreditne jedinice uzima svako razdoblje provedeno u službi kao ostvarivanje prava na dodatnu jedinicu naknade i mjeri svaku jedinicu zasebno kako bi se izračunala konačna obveza. Obveza se izračunava kao sadašnja vrijednost budućih odljeva novca koristeći diskontnu stopu koja je slična kamatnoj stopi na državne obveznice kojima su valuta i uvjeti u skladu s valutom i utvrđenim uvjetima obveze za primanja.

> Isplate s temelja dionica

Grupa koristi plan nadoknade vlasničkim instrumentima i temeljem dionica koji omogućava dodjelu dionica zaposlenicima Grupe. Fer vrijednost primljenih usluga od zaposlenih u zamjenu za dodijeljene dionice Grupe priznaje se kao trošak uz prateće povećanje kapitala. Fer vrijednost se određuje na datum dodjele i raspoređuje na razdoblje tijekom kojeg zaposlenik ima bezuvjetno pravo na dionice. Ukupan iznos troška, koji se priznaje kroz razdoblje stjecanja prava, određuje se u odnosu na fer vrijednost dodijeljenih dionica. Na svaki datum bilance Grupa pregledava procjene broja dionica čija se dodjela očekuje. Grupa priznaje utjecaj izmjene originalne procjene, ukoliko do nje dođe, u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, uz prateću promjenu u kapitalu i rezervama. Kada se raspoređuju nakon razdoblja stjecanja prava, vlastite se dionice obračunavaju po prosječnom trošku kupnje i izdvajaju iz zadržane dobiti.

> Planovi za bonuse

Grupa priznaje obvezu i trošak za bonuse u obliku rezerviranja kada postoji ugovorna obveza ili praksa iz prošlosti na temelju koje je nastala izvedena obveza.

Rezerviranja

Rezerviranje je potrebno napraviti onda kada Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i vjerojatno je da će (tj. vjerojatnije nego da neće) podmirenje obveza zahtijevati odljev resursa s ekonomskim koristima, a iznos obveze može se utvrditi pouzdanom procjenom. Rezerviranja se analiziraju na datum bilance uz odgovarajuće ispravke vrijednosti kako bi se iskazala najbolja moguća procjena. Najznačajnija rezerviranja u konsolidiranim financijskim izvještajima su rezerviranja troškova za izdane garancije, obračunate penale i sudske tužbe. Ako je efekt na poslovanje značajan i ako se očekuje da će obveza biti podmirena u razdoblju dužem od 12 mjeseci, rezerviranja se formiraju na temelju smanjenja očekivanih budućih novčanih tokova po stopi prije oporezivanja koja odražava trenutačne tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i, po potrebi, rizik specifičan za tu obvezu. Rezerviranje za garancije priznaje se kada su ugovoreni proizvodi ili usluge prodani. Rezerviranje se temelji na povijesnim podacima o garancijama stavljajući u odnos sve moguće ishode i s njima povezane vjerojatnosti. Iznos rezerviranja povećava se u svakom razdoblju da se odrazi proteklo vrijeme. Ovo se povećanje prikazuje kao rashod od kamata.

Neto financijski prihodi

Prihodi od kamata priznaju se koristeći metodu efektivne kamatne stope. Kada je vrijednost zajmova i potraživanja umanjena, Društvo umanjuje knjigovodstvenu vrijednost potraživanja na njegovu nadoknadivu vrijednost, što predstavlja procijenjenu vrijednost očekivanih novčanih priljeva diskontiranih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi instrumenta. Ravnomjerno ukidanje diskonta u budućim razdobljima priznaje se kao prihod od kamata. Prihodi od kamata od zajmova i potraživanja čija je naplata upitna, priznaju se koristeći metodu originalne efektivne kamatne stope.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Izveštavanje po segmentima

Poslovni segmenti prikazuju se u skladu s internim izvještajima koji se dostavljaju glavnom donositelju poslovnih odluka. Utvrđeno je da je glavni donositelj poslovnih odluka, koji je odgovoran za alokaciju resursa i ocjenu poslovanja segmenata, Uprava koja donosi strateške odluke.

Uzeti zajmovi

Uzeti zajmovi početno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za troškove transakcije. U budućim razdobljima, uzeti se zajmovi iskazuju po amortiziranom trošku; sve razlike između primitaka (umanjenoj za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tijekom razdoblja trajanja zajma, koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Državne potpore

Državne potpore priznaju se po fer vrijednosti kada postoji razumna razina sigurnosti da će potpora biti primljena i da će Grupa poštivati sve pripadajuće uvjete.

Državne potpore koje se odnose na troškove odgađaju se i priznaju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tijekom razdoblja potrebnog da se usklade s troškovima koje moraju nadoknaditi.

Državne potpore koje se odnose na nekretnine, postrojenja i opreme uključene su u dugoročne obveze kao odgođene državne potpore i knjiže se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na pravocrtnoj osnovi tijekom očekivanog vijeka trajanja povezane imovine te iskazuju unutar „ostalih prihoda“.

Najmovi

Najmovi u kojima Grupa snosi sve rizike i koristi vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi. Nakon početnog priznavanja, imovina u najmu iskazuje se u iznosu koji odgovara njegovoj fer vrijednosti ili sadašnjoj vrijednosti minimalnog plaćanja najma, ovisno o tome koja je niža. Nakon početnog priznavanja, imovina se iskazuje u skladu s računovodstvenom politikom koja se primjenjuje za tu vrstu imovine iako razdoblje trajanja amortizacije ne smije biti duže od razdoblja trajanja najma.

Najmovi u kojima je znatan dio rizika i koristi vlasništva na strani najmodavca razvrstani su kao operativni najmovi te kod takvih ugovora unajmljena imovina nije iskazana u bilanci najmoprimca. Plaćanja po osnovi operativnih najмова se (bez uključenih poticaja od strane najmodavca) iskazuju u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prema pravocrtnoj metodi tijekom trajanja operativnog najma.

Raspodjela dividende

Raspodjela dividendi dioničarima Grupe priznaje se kao obveza u konsolidiranim financijskim izvještajima u razdoblju u kojemu su dividende odobrene od strane dioničara Grupe.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Konsolidacija

Podružnice su sva društva (uključujući i društva s posebnom namjenom) nad kojima Grupa ima pravo upravljanja financijskim i poslovnim politikama, što u pravilu uključuje više od polovine glasačkih prava. Postojanje i učinak potencijalnih prava glasa koja se mogu iskoristiti ili zamijeniti razmatraju se prilikom procjene ima li Grupa kontrolu nad drugim poslovnim subjektom. Podružnice su u potpunosti konsolidirane od datuma na koji je kontrola stvarno prenesena na Grupu te isključene iz konsolidacije od dana kada ta kontrola prestane.

Grupa primjenjuje računovodstvenu metodu kupnje za računovodstveni tretman poslovnih spajanja. Naknada prenesena za stjecanje podružnice je fer vrijednost prenesene imovine, nastalih obveza i glavničkih udjela izdanih od strane Grupe. Prenesena naknada uključuje fer vrijednost svake stavke imovine ili obveza koja je rezultat ugovora o potencijalnoj naknadi. Troškovi povezani sa stjecanjem iskazuju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kako nastanu. Stečena prepoznatljiva imovina, obveze i potencijalne obveze u poslovnom spajanju početno se mjere po fer vrijednosti na dan stjecanja. Grupa priznaje manjinske udjele u stečenom društvu ili po fer vrijednosti ili po proporcionalnom udjelu manjinskog udjela u priznatoj prepoznatljivoj neto imovini stečenog društva.

Goodwill se inicijalno mjeri kao višak ukupne prenesene naknade i fer vrijednosti nekontrolirajućeg interesa u stečenom društvu i fer vrijednosti na dan stjecanja bilo kojeg ranijeg glavničkog udjela u stečenom društvu iznad fer vrijednosti udjela Grupe u stečenoj prepoznatljivoj neto imovini. Ako je to niže od fer vrijednosti neto imovine stečene podružnice u slučaju kupnje po cijeni nižoj od prodajne, razlika se iskazuje izravno u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Sve transakcije unutar Grupe, stanja i nerealizirani dobiti od transakcija unutar društava Grupe se eliminiraju. Isto tako eliminiraju se i nerealizirani gubici. Prema potrebi, računovodstvene politike podružnica izmijenjene su kako bi se uskladile s politikama koje primjenjuje Grupa.

2 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE

Računovodstvene procjene i prosudbe redovito se pregledavaju, a temelje se na povijesnom iskustvu i ostalim čimbenicima uključujući očekivani tijek budućih događaja koji se može razumno pretpostaviti u postojećim okolnostima. Grupa stvara procjene i pretpostavke o budućnosti. Nastale računovodstvene procjene će, prema definiciji, rijetko biti jednake stvarnom rezultatu. Procjene i pretpostavke kod kojih postoji značajan rizik uzrokovanja materijalnih usklađivanja neto knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza unutar iduće financijske godine, opisane su u nastavku.

> Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja

Grupa pregledava svoja potraživanja radi procjene umanjenja vrijednosti na mjesečnoj osnovi. Tijekom procjene priznavanja umanjenja vrijednosti u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, Grupa procjenjuje postoje li vidljivi podaci koji ukazuju na postojanje mjerljivog umanjenja budućih novčanih tokova portfelja zajmova i potraživanja prije ustanovljavanja umanjenja vrijednosti pojedinog zajma ili potraživanja u navedenom portfelju. Ovi dokazi mogu uključivati vidljive podatke koji ukazuju na postojanje nepovoljne promjene u platežnom statusu zajmoprimatelja unutar Grupe, nacionalnih ili lokalnih ekonomskih uvjeta uzajamno povezanih s parametrima važnim za imovinu unutar Grupe.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

2 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE (NASTAVAK)

> Revalorizacija odgođene porezne imovine

Neto odgođena porezna imovina predstavlja iznose poreza na dobit koji su nadoknadivi na temelju budućih odbitaka oporezive dobiti. Odgođena porezna imovina priznaje se do visine poreznih prihoda za koje je vjerojatno da će biti ostvareni. Prilikom utvrđivanja buduće oporezive dobiti i iznosa poreznih prihoda za koje je vjerojatno da će biti ostvareni u budućnosti, posloводство donosi prosudbe i izrađuje procjene na temelju oporezive dobiti iz prethodnih godina i očekivanja budućih prihoda za koje se smatra da su razumni u postojećim okolnostima. S obzirom na činjenicu da matično Društvo koristi porezne olakšice za istraživanja koje su više od oporezive dobiti, nema odgođene porezne imovine koja je priznata u financijskim izvještajima.

Procjene

Grupa je sklopila nekoliko ugovora o uslugama spojivši značajke i elemente drugih ugovora za koje je posloводство koristilo procjene kod određivanja odgovarajućeg računovodstvenog tretmana.

Za određene ugovore o uslugama koje Grupa također financira, prihodi od prodaje i financijski prihodi prikazuju se zasebno. Financijski prihodi priznaju se upotrebom efektivne kamatne stope tijekom vijeka trajanja ugovora.

3 PRIHODI OD PRODAJE

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje proizvoda	528.056	1.131.034
Prihodi od prodaje usluga	817.170	782.270
	1.345.226	1.913.304

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

4 IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Grupa je odredila poslovne segmente na temelju izvještaja koje redovito pregledava Uprava, a koristi ih za donošenje strateških odluka. Uprava procjenjuje rezultate poslovnih segmenata na temelju mjerenja usklađene dobiti iz poslovanja. Osnova za mjerenje isključuje učinke dobitaka/gubitaka od tečajnih razlika te administrativne troškove.

Pri utvrđivanju poslovnih segmenata, Grupa je vodila računa o tržištu i vrsti kupaca kojima su njezini proizvodi namijenjeni, o distribucijskim kanalima prodaje kao i o zajedničkim obilježjima tehnologija te istraživanja i razvoja. Rezultati po segmentima, imovina i obveze uključuju stavke koje su izravno rasporedive na pojedine segmente te one čija se raspodjela može razumno utvrditi.

Grupa je organizacijski podijeljena na poslovne jedinice, a tri primarna poslovna segmenta su sljedeća:

- > Mreže uključuju proizvode i rješenja za širokopojasni pristup pokretnim i nepokretnim mrežama te jezgrene i prijenosne mreže.
- > Profesionalne usluge uključuju upravljane usluge, konzalting i integraciju sustava, podršku kupcima te usluge izgradnje mreže.
- > Rješenja podrške pružaju rješenja za podršku poslovanju i aplikacije.

Segmentima se upravlja u Europi, na Srednjem istoku i u Africi. U ovoj su bilješci prikazani prihodi od kupaca utvrđeni na razini zemljopisnih segmenata. Sva imovina Grupe nalazi se u Republici Hrvatskoj.

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje na domaćem tržištu	340.972	268.095
Prihodi od prodaje u Rusiji, Bjelorusiji, Kazahstanu, Gruziji, Kirgistanu, Moldaviji, Uzbekistanu i Armeniji	169.101	876.890
Prihodi od prodaje Ericssonu, bilješka 25 (a)	568.749	551.998
Prihodi od prodaje u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Makedoniji i na Kosovu	256.630	204.925
Ostali prihodi od prodaje na inozemnim tržištima	9.774	11.396
	1.345.226	1.913.304

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

4 IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

	Mreže		Profesionalne usluge		Rješenja podrške		Nealocirano		Ukupno	
	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje										
- bruto	775.217	1.250.541	539.336	523.312	40.986	146.396	-	-	1.355.539	1.920.249
Prodaja među segmentima	(6.151)	(2.170)	(4.113)	(4.771)	(49)	(4)	-	-	(10.313)	(6.945)
Prihodi od prodaje - neto	769.066	1.248.371	535.223	518.541	40.937	146.392	-	-	1.345.226	1.913.304
Dobitak/(gubitak) iz poslovanja	51.013	62.642	106.430	79.721	1.545	5.479	(31.749)	(31.231)	127.239	116.611
Financijski prihodi									17.284	24.487
Financijski rashodi									(163)	(80)
Dobit prije oporezivanja									144.360	141.018
Porez na dobit									(5)	(14.105)
Dobit za godinu									144.355	126.913
Ostali podaci po segmentima:										
Obveze po segmentima	125.253	148.075	80.911	69.913	5.918	21.334	164.872	175.615	376.954	414.937
Imovina po segmentima	189.156	214.528	153.265	83.914	11.763	22.089	693.905	849.134	1.048.090	1.169.665

Prihodi od otprilike 568.748 tisuća kuna (2012.: 1.349.489 tisuća kuna) ostvaruju se od inozemnih kupaca čiji pojedinačni prihodi čine 10 posto ili više ukupnih prihoda Grupe, te se isti ostvaruju u sva tri segmenta.

Sljedeća tabela prikazuje usklađenost obveza izvještajnih segmenata s ukupnim obvezama Grupe:

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Obveze segmenata	212.082	239.322
Neraspoređeno:		
Dugoročne obveze	4.766	4.464
Kratkoročne obveze:		
Uzeti zajmovi	309	1.710
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	80.742	96.541
Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	65.597	54.334
Rezerviranja	13.458	18.566
Ukupno obveze prema konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju	376.954	414.937

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

4 IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Sljedeća tabela prikazuje usklađenost izvještajnih segmenata s ukupnom imovinom Grupe:

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Imovina segmenata	354.185	320.531
Neraspoređeno:		
Dugotrajna imovina	152.569	151.793
Kratkotrajna imovina:		
Potraživanja od kupaca	15.292	21.513
Ostala potraživanja	3.715	15.169
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	109.845	145.365
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	1.156	3.655
Novac i novčani ekvivalenti	411.328	511.639
Ukupno imovina prema konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju	1.048.090	1.169.665

5 TROŠKOVI PO VRSTI

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Promjene po ugovorenoj nedovršenoj proizvodnji (bilješka 13)	(17.757)	(11.062)
Roba i usluge ^{(1) (2)}	728.877	1.294.605
Troškovi osoblja (bilješka 6)	478.194	477.263
Amortizacija (bilješke 10,11)	40.282	44.619
	1.229.596	1.805.425

⁽¹⁾ Uključujući troškove revizije od 455 tisuća kuna (2012: 420 tisuća kuna)

⁽²⁾ Roba i usluge ne uključuju efekte reklasifikacije dijela ostalih prihoda i ostalih operativnih troškova u robu i usluge u iznosu od 11.133 tisuće kuna (2012: 12.240 tisuća kuna)

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

6 TROŠKOVI OSOBLJA

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Neto plaće	235.130	236.339
Porezi i doprinosi	219.262	209.903
Ostali troškovi osoblja	20.157	25.764
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima (bilješka 21 (b))	3.645	5.257
	<u>478.194</u>	<u>477.263</u>

Ostali troškovi osoblja uglavnom se odnose na troškove transporta i troškove s osnove isplate regresa. Troškovi osoblja uključuju 78.471 tisuću kuna (2012.: 69.756 tisuća kuna) definiranih doprinosa za mirovinsko osiguranje uplaćenih ili obračunatih za plaćanje obveznim mirovinskim fondovima. Doprinosi se izračunavaju na temelju postotka bruto plaće zaposlenika (Bruto II).

Troškovi osoblja uključuju i 2.564 tisuće kuna (2012.: 11.939 tisuća kuna) za otpremnine isplaćene zaposlenicima zbog prijevremenog umirovljenja kao što je navedeno u bilješci 23, Rezerviranja.

Na dan 31. prosinca 2013. godine broj zaposlenih bio je 1.739 (2012.: 1.621).

7 FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI

Financijski prihodi		
	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Prihodi od kamata (bilješka 7 (a))	10.033	20.625
Neto dobiti od promjene vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (bilješka 7 (c))	1.493	2.536
Amortizacija diskonta (bilješka 7 (b))	2.003	3.021
Neto (gubici)/dobici od tečajnih razlika	3.755	(1.695)
	<u>17.284</u>	<u>24.487</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

7 FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI (NASTAVAK)

Financijski rashodi

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Rashodi od kamata	163	80
	<u>163</u>	<u>80</u>

7 (a)

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Prihodi od kamata		
- na zajmove kupcima	1.511	2.806
- na dužničke vrijednosnice	436	660
- na oročene depozite	4.459	15.215
- na ostala potraživanja	3.627	1.944
	<u>10.033</u>	<u>20.625</u>

7 (b)

Grupa je otpustila rezerviranja za umanjenje vrijednosti u iznosu od 2.003 tisuće kuna (2012.: 3.021 tisuća kuna) u financijske prihode zbog amortizacije diskonta vezano za rezerviranje umanjenja vrijednosti potraživanja.

7 (c)

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Neto dobici/(gubici) od ponovnog vrednovanja financijske imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka		
- Vlasničke vrijednosnice	-	(224)
- Ulaganja u investicijske fondove	1.559	2.050
- Dužničke vrijednosnice	(66)	710
	<u>1.493</u>	<u>2.536</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

8 POREZ NA DOBIT

Porez na dobit izračunat je po propisanim poreznim stopama primjenjivima u pojedinim zemljama.

Porez na dobit priznat u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti obuhvaća sljedeće:

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Porez na dobit tekuće godine	(5)	(113)
Ukupno odgođeni porezni trošak proizašao iz kreiranja i isknjiženja privremenih razlika	-	(13.992)
Ukupno porezna obveza	(5)	(14.105)

Odgođena porezna imovina priznaje se po osnovi prenesenih poreznih gubitaka ukoliko je vjerojatno da će se povezane porezne olakšice ostvariti kroz buduću oporezivu dobit. Grupa nije priznala odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 50.581 tisuću kuna (2012.: 53.474 tisuće kuna) po osnovi poreznog gubitka od 252.908 tisuća kuna (2012.: 267.372 tisuće kuna) koji se može prenositi i koristiti za umanjenje porezne osnovice u budućim razdobljima. Ministarstvo znanosti je tijekom 2013. godine pregledalo porezne olakšice uključene u poreznu prijavu za 2011. godinu. Od iznosa 151.230 tisuća kuna poreznih olakšica koje je Društvo iskazalo, Ministarstvo je odobrilo iznos od 108.629 tisuća kuna. Sukladno tome, Društvo je uskladilo svoj porezni gubitak za 2011. godinu na iznos od 9.478 tisuća kuna. Porezni gubici mogu se prenositi u razdoblju od pet godina nakon godine u kojoj je gubitak ostvaren. Mogućnost prenošenja gubitka, koja podliježe odluci Ministarstva financija, je kako slijedi:

	'000 kn
Porezni gubitak za 2009. – istječe 31. prosinca 2014.	64.449
Porezni gubitak za 2010. – istječe 31. prosinca 2015.	151.549
Porezni gubitak za 2011. – istječe 31. prosinca 2016.	9.478
Porezni gubitak za 2012. – istječe 31. prosinca 2017.	190
Porezni gubitak za 2013. – istječe 31. prosinca 2018.	27.242
	252.908

Kao što je navedeno u bilješki 2, Značajne računovodstvene procjene i prosudbe, s obzirom na činjenicu da Grupa koristi porezne olakšice za istraživanja koje su više od oporezive dobiti, u 2012. godini Grupa je otpustila odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 13.992 tisuće kuna. Nema odgođene porezne imovine koja je priznata u konsolidiranim financijskim izvještajima za godinu koja završava 31. prosinca 2013.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

8 POREZ NA DOBIT (NASTAVAK)

Porez na dobit obračunat na dobit Grupe prije oporezivanja razlikuje se od izvedenog iznosa koji proizlazi primjenom prosječno ponderirane porezne stope primijenjene na dobit konsolidiranih društava kako slijedi:

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Dobit prije oporezivanja	144.360	141.018
Porez na dobit po stopama primjenjivim na dobit za pojedine zemlje	28.851	28.131
Utjecaj:		
Porezno nepriznati rashodi	3.875	2.674
Porezne olakšice	(32.640)	(27.279)
Iskorištenje prenesenog poreznog gubitka	(81)	(3.413)
Troškovi poreza	5	113
Efektivna porezna stopa	0,0%	0,1%

Sukladno hrvatskom poreznom zakonodavstvu, porezne olakšice uključuju samo dio dodatne porezne olakšice za rashode po osnovi istraživanja i razvoja u iznosu od 32.640 tisuća kuna (2012.: 27.279 tisuća kuna). Rashodi po osnovi istraživanja i razvoja iskazani su u troškovima prodanih proizvoda.

U skladu s propisima Republike Hrvatske, Porezna uprava može pregledati knjige i evidencije matičnog Društva i podružnica u bilo koje doba u razdoblju od 3 godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana, te može uvesti dodatne porezne obveze i kazne. Posloводство Grupe nije upoznato s okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

9 ZARADA PO DIONICI

	2013.	2012.
Dobit za godinu ('000 kn)	144.355	126.913
Vagana prosječna sredina ukupnog broja dionica na kraju godine	1.328.428	1.327.157
Zarada po dionici (kuna)	108,67	95,63

Osnovna i potpuno razrijeđena zarada po dionici su jednake budući da Grupa nema razrjeđivih potencijalnih redovnih dionica.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

10 NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljišta i zgrade	Postrojenja i oprema	Ostalo	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja 2012.				
Nabavna vrijednost ili procjena	155.455	312.636	328	468.419
Akumulirana amortizacija	(102.914)	(231.121)	(205)	(334.240)
Neto knjigovodstvena vrijednost	52.541	81.515	123	134.179
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2012.				
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	52.541	81.515	123	134.179
Povećanja	-	30.354	-	30.354
Smanjenja	-	(4.718)	-	(4.718)
Amortizacija	(3.298)	(39.483)	(8)	(42.789)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	49.243	67.668	115	117.026
Na dan 31. prosinca 2012.				
Nabavna vrijednost ili procjena	155.455	305.999	328	461.782
Akumulirana amortizacija	(106.212)	(238.331)	(213)	(344.756)
Neto knjigovodstvena vrijednost	49.243	67.668	115	117.026
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2013.				
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	49.243	67.668	115	117.026
Povećanja	2.968	49.691	-	52.659
Smanjenja	-	(121)	-	(121)
Amortizacija	(3.355)	(34.585)	(8)	(37.948)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	48.856	82.653	107	131.616
Na dan 31. prosinca 2013.				
Nabavna vrijednost ili procjena	158.423	333.364	328	492.115
Akumulirana amortizacija	(109.567)	(250.711)	(221)	(360.499)
Neto knjigovodstvena vrijednost	48.856	82.653	107	131.616

U nabavnu vrijednost uključeno je 190.789 tisuća kuna (2012.: 187.108 tisuća kuna) potpuno amortiziranih nekretnina, postrojenja i opreme koje Grupa još uvijek koristi.

Na dan 31. prosinca 2013. godine Grupa ima ugovore koji se odnose na buduću nabavu opreme u iznosu od 5.886 tisuća kuna (2012.: 3.643 tisuće kuna).

Trošak amortizacije u iznosu od 35.040 tisuća kuna (2012.: 40.478 tisuća kuna) uključen je u trošak prodanih proizvoda, 1.890 tisuća kuna (2012.: 1.453 tisuće kuna) u troškove prodaje i 1.018 tisuća kuna (2012.: 858 tisuća kuna) u administrativne troškove.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

10 NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

Grupa djeluje kao najmodavac pod poslovnim najmom, uglavnom zemljišta i zgrada. U zemljišta i zgrade uključene su i iznajmljene nekretnine u iznosu od 14.515 tisuća kuna (2012.: 16.580 tisuća kuna). Navedena imovina amortizira se korištenjem iste amortizacijske stope koja se koristi i za ostale zgrade i iznajmljena je pod neopozivim operativnim najmom na razdoblje od pet godina počevši od 2005. godine. Naknadna produljenja najмова dogovaraju se s najmoprimcima. Potencijalne najamnine se ne zaračunavaju. Dijelovi imovine koja se iznajmljuje ne mogu biti zasebno prodani ili zasebno dani u financijski najam. Sukladno navedenom, kriteriji MRS-a 40 za zasebno priznavanje ulaganja u nekretnine nisu zadovoljeni.

Buduća minimalna plaćanja najma prema neopozivom operativnom najmu u ukupnom iznosu za svako sljedeće razdoblje su:

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Manje od godinu dana	3.419	3.240
Između jedne i pet godina	1.709	1.620
	5.128	4.860

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

11 NEMATERIJALNA IMOVINA

Promjene nematerijalne imovine tijekom 2013. godine mogu se analizirati kako slijedi:

	Aplikacijski programi
	'000 kn
Na dan 1. siječnja 2012.	
Nabavna vrijednost ili procjena	18.395
Akumulirana amortizacija	(14.970)
Neto knjigovodstvena vrijednost	3.425
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2012.	
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	3.425
Povećanja	2.719
Amortizacija	(1.830)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	4.314
Na dan 31. prosinca 2012.	
Nabavna vrijednost ili procjena	10.855
Akumulirana amortizacija	(6.541)
Neto knjigovodstvena vrijednost	4.314
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2013.	
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	4.314
Povećanja	132
Amortizacija	(2.334)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	2.112
Na dan 31. prosinca 2013.	
Nabavna vrijednost ili procjena	9.480
Akumulirana amortizacija	(7.368)
Neto knjigovodstvena vrijednost	2.112

Nabavna vrijednost uključuje iznos od 5.027 tisuća kuna (2012.: 3.250 tisuća kuna) potpuno amortizirane nematerijalne imovine koju Grupa još uvijek koristi.

Trošak amortizacije u iznosu od 2.155 tisuća kuna (2012.: 1.731 tisuća kuna) uključen je u trošak prodanih proizvoda, 116 tisuća kuna (2012.: 62 tisuće kuna) u troškove prodaje i 63 tisuće kuna (2012.: 37 tisuća kuna) u administrativne troškove.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

12 ZAJMOVI I POTRAŽIVANJA

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Depoziti kod financijskih institucija, izraženi u stranoj valuti	8.297	8.241
Dugotrajna potraživanja od kupaca iz inozemstva, izražena u stranoj valuti	6.274	20.900
Dugotrajna potraživanja od kupaca u zemlji, izražena u kunama	-	49
Potraživanja za prodane stanove		
- izražena u stranoj valuti	5.615	5.529
- izražena u kunama	744	345
Ukupno zajmovi i potraživanja	20.930	35.064
Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja	(2.129)	(4.651)
	18.801	30.413

Depoziti kod financijskih institucija od 7.318 tisuća kuna (2012.: 7.230 tisuća kuna) uključuju garantne depozite za stambene kredite zaposlenicima Grupe, uz fiksnu kamatnu stopu od 0,37% godišnje (2012.: 0,37% godišnje), s preostalim dospeljem dužim od tri godine. Preostali iznos od 979 tisuća kuna (2012.: 1.011 tisuća kuna) odnosi se na garantni depozit za financiranje kupca, uz kamatu dvanaestomjesečni USD LIBOR uvećan za maržu od 0,50 pp godišnje i s dospeljem 2015. godine.

Zajmovi i potraživanja od kupaca djelomično su osigurani bankovnim garancijama i akreditivima. Kratkotrajni dio dugotrajnih potraživanja od kupaca klasificiran je kao kratkotrajna imovina.

Dugotrajni dio zajmova i potraživanja iz zemlje i inozemstva

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Dospjeće		
2014.	-	14.667
2015.	6.274	6.282
	6.274	20.949

Potraživanja za prodane stanove iskazana su u iznosu umanjenom za pripadajuću obvezu prema Republici Hrvatskoj. Stambeni krediti zaposlenicima povezani su s protuvrijednošću eura, a otplata se izvršava umanjemem mjesečne plaće te su krediti osigurani hipotekama na kuće ili stanove. Potraživanja za prodane stanove i stambeni krediti dodijeljeni ograničenom broju zaposlenika nose fiksnu kamatnu stopu do 5% godišnje. Diskont u iznosu od 2.130 tisuća kuna (2012.: 2.209 tisuća kuna) priznat je za ove kredite i amortizira se kroz konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, metodom efektivne kamatne stope od 7% godišnje (2012.: 7% godišnje).

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

13 ZALIHE

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Sirovine i materijal	2.289	2.539
Ugovorena proizvodnja u tijeku	58.146	40.389
Ukupno zalihe	60.435	42.928
Umanjenje vrijednosti	(8.929)	(9.660)
	51.506	33.268

Zalihe sa slabim prometom ili zastarjele zalihe otpisane su s obzirom na njihovu procijenjenu naplativu vrijednost kroz umanjenje vrijednosti. Umanjenje vrijednosti uključeno je u ostale operativne troškove u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

14 POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Kupci u inozemstvu	142.998	155.282
Kratkotrajni dio dugotrajnih zajmova i potraživanja	15.948	20.406
Ukupno kupci u inozemstvu	158.946	175.688
Kupci u zemlji	117.018	83.038
Kratkotrajni dio dugotrajnih zajmova i potraživanja	883	3.370
Ukupno kupci u zemlji	117.901	86.408
Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja	(30.695)	(34.509)
	246.152	227.587

Potraživanja od kupaca uključuju 54 tisuće kuna (2012.: 2.497 tisuća kuna) ugovorene proizvodnje u tijeku.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

14 POTRAŽIVANJA OD KUPACA (NASTAVAK)

Promjene rezerviranja za umanjene vrijednosti zajmova i potraživanja su kako slijedi:

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja (bilješke 12, 14)	39.160	51.355
Umanjenje vrijednosti potraživanja tijekom godine	7.139	7.262
Nenaplativa potraživanja otpisana tijekom godine	(5.367)	(9.607)
Ukidanje umanjena vrijednosti zajmova i potraživanja	(6.185)	(6.829)
Amortizacija diskonta	(1.923)	(3.021)
Na dan 31. prosinca (bilješke 12, 14)	32.824	39.160

Potraživanja su svedena na procijenjenu ostvarivu vrijednost putem rezerviranja za umanjene vrijednosti.

Od ukupno 32.824 tisuće kuna (2012.: 39.160 tisuća kuna) od umanjena vrijednosti na dan 31. prosinca 2013. godine, 30.694 tisuće kuna (2012.: 36.950 tisuća kuna) odnosi se na zajmove i potraživanja od kupaca.

15 OSTALA POTRAŽIVANJA

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Neto potraživanja za plaćeni porez na dodanu vrijednost	-	13.241
Potraživanja od zaposlenih	1.622	336
Potraživanja za obračunate kamate	553	671
Ostala potraživanja	1.540	921
	3.715	15.169

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

16 FINANCIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ RAČUN DOBITI I GUBITKA

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		
- Dužničke vrijednosnice, Ministarstvo financija	4.129	14.195
- Vlasničke vrijednosnice	402	402
- Ulaganja u otvorene investicijske fondove	105.314	130.768
	<u>109.845</u>	<u>145.365</u>

17 NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Gotovina i depoziti po viđenju	220.387	301.116
Oročeni depoziti koje je kreirala Grupa, s originalnim dospijecem do 3 mjeseca	190.941	210.523
	<u>411.328</u>	<u>511.639</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

18 KAPITAL I REZERVE

(a) Dionički kapital

Na dan 31. prosinca 2013. godine dionički kapital Grupe sastoji se od 1.331.650 (2012.: 1.331.650) odobrenih, izdanih i u cijelosti plaćenih redovnih dionica ukupne registrirane vrijednosti 133.165 tisuća kuna (2012.: 133.165 tisuća kuna). Nominalna vrijednost dionice je 100 kuna (2012.: 100 kuna). Vlasnici redovnih dionica imaju pravo na primitak dividende u iznosu izglasanom na Glavnoj skupštini, kao i pravo na jedan glas po dionici na Glavnoj skupštini.

Dioničari Grupe na dan 31. prosinca 2013. godine su:

	Broj dionica	% vlasništva	Broj dionica	% vlasništva
	2013.		2012.	
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	653.473	49,07	653.473	49,07
Mali dioničari	673.369	50,57	674.769	50,67
Vlastite dionice	4.808	0,36	3.408	0,26
	1.331.650	100,00	1.331.650	100,00

(b) Vlastite dionice

Kupljene dionice smatraju se „vlastitim dionicama“ i redovito se dodjeljuju ključnom poslovodstvu i ostalim zaposlenicima u okviru postojećeg programa vezanog uz vlasničke instrumente iz 2004. godine, kao što je opisano u bilješci 21 (b). Tijekom 2013. godine Grupa je kupila 4.000 vlastitih dionica (2012: 2.376). Sredstva za kupnju ovih dionica u iznosu od 5.754 tisuće kuna (2012: 2.462 tisuće kuna) izdvojena su iz neto dobiti za 2008. godinu odlukom Glavne skupštine dioničara održane 26. svibnja 2009. godine.

Kretanja u vlastitim dionicama prikazana su kako slijedi:

	Broj dionica	Broj dionica
	2013.	2012.
Na dan 1. siječnja (bilješka 18 (a))	3.408	4.237
Nabavljeno tijekom godine	4.000	2.376
Dodijeljeno tijekom godine	(2.600)	(3.205)
Na dan 31. prosinca (bilješka 18 (a))	4.808	3.408

(c) Zakonske rezerve

Zakonske rezerve u iznosu od 5% od ukupnog dioničkog kapitala stvorene su tijekom ranijih razdoblja, izdvajanjem 5% neto dobiti tekuće godine, sve dok te rezerve nisu dosegle 5% dioničkog kapitala. Zakonska rezerva može se koristiti za pokrivanje gubitaka ako je za njihovo pokrivanje dobit financijske godine nedostatna ili ako ne postoje druge rezerve. Grupa je dostigla propisanu visinu zakonskih rezervi u 2000. godini te nakon toga nije bilo dodatnih izdvajanja. Zakonske rezerve do 5% ukupnog dioničkog kapitala nisu raspodjeljive. Tijekom 2013. godine Grupa je otpustila zakonske rezerve u ukupnom iznosu od 13.452 tisuće kuna kao višak rezervi iznad propisanih 5% dioničkog kapitala.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

19 PREDLOŽENA DIVIDENDA

Obveza za dividende se ne priznaje dok dividendu ne odobri Glavna skupština dioničara. Na dan 28. svibnja 2013. godine, Glavna skupština odobrila je redovnu dividendu za 2012. godinu u iznosu od 20,00 kuna po dionici kao i izvanrednu dividendu u iznosu od 150,00 kuna po dionici, u ukupnom iznosu od 225,9 milijuna kuna. Na sastanku koji je održan 11. ožujka 2014. godine, Uprava je predložila redovnu dividendu za 2013. godinu u iznosu od 20,00 kuna po dionici, kao i izvanrednu dividendu u iznosu od 300,00 kuna po dionici. Dividenda će biti isplaćena iz rezerve koja je izdvojena iz zakonskih rezervi kao višak iznad propisanih 5% dioničkog kapitala (bilješka 18 (c)), iz dobiti ostvarene u 2004., 2010., 2011. i 2012. godini te iz dijela zadržane dobiti ostvarene u 2013. godini, nakon odobrenja Glavne skupštine dioničara zakazane za 27. svibnja 2014. godine.

Dividende u novcu, odobrene i isplaćene za prethodne godine, bile su kako slijedi:

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
170,00 kuna po dionici za 2012. godinu	225.851	-
170,00 kuna po dionici za 2011. godinu	-	225.695

20 UPRAVLJANJE KAPITALOM

Ciljevi Grupe vezani uz upravljanje kapitalom su sljedeći:

- > očuvati sposobnost Grupe da nastavi s poslovanjem temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja kao i da nadalje ostvaruje dobit za dioničare i ostale interesne skupine;
- > osigurati odgovarajuće izvore kapitala, koliko god je to moguće, kroz zadržanu dobit; i
- > održavati bilancu s visokim udjelom likvidnih novčanih sredstava i kratkotrajne imovine, te vlastitog kapitala i drugih ulaganja.

Grupa stvara dovoljno novčanih sredstava iz vlastitog poslovanja za podmirenje obveza u dospelju, za financiranje kupaca i ispunjavanje planiranih investicija, te za isplatu dividende.

Grupa nadzire kapital korištenjem zakonom propisane minimalne razine kapitala. Dionički kapital objavljen je u bilješki 18 uz konsolidirane financijske izvještaje.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

21 PRIMANJA ZAPOSLENIH

(a) Dugoročna primanja za godine rada

Grupa nema poseban model mirovinskog osiguranja za svoje zaposlenike ili posloводство. Za sve zaposlenike plaćaju se zakonski doprinosi za mirovinsko osiguranje. Ti doprinosi tvore osnovu za mirovine koje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje isplaćuje hrvatskim zaposlenicima nakon njihova odlaska u mirovinu. Uz to, tijekom 2001. godine, matično Društvo je potpisalo dodatak Kolektivnom ugovoru po kojemu zaposlenici imaju pravo na naknadu zbog prijevremenog odlaska u mirovinu.

Matično Društvo isplaćuje jednokratnu otpremninu u iznosu od 8.000 kuna svakom zaposleniku koji odlazi u mirovinu. Matično Društvo isplaćuje i jubilarne nagrade za svakih 5 godina odrađenih u matičnom Društvu, počevši od desete pa do četrdesete godine radnog staža. Glavne aktuarske pretpostavke pri određivanju visine obveze za jednokratne otpremnine i jubilarne nagrade na dan 31. prosinca 2013. godine bile su diskontna stopa od 6% (2012.: 6%) i prosječna stopa fluktuacije zaposlenika od 3,4% (2012.: 3,1%).

Kretanja u dugoročnim primanjima za godine rada bila su sljedeća:

	2013.			2012.		
	Jubilarnenagrade	Umirovljenje	Ukupno	Jubilarnenagrade	Umirovljenje	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja	4.059	393	4.452	4.128	402	4.530
Obveza kreirana tijekom godine	560	62	622	300	56	356
Obveza iskorištena tijekom godine	(242)	(40)	(282)	(300)	-	(300)
Obveza ukinuta tijekom godine	-	(95)	(95)	(69)	(65)	(134)
Na dan 31. prosinca	4.377	320	4.697	4.059	393	4.452

(b) Isplate s temelja dionica

Tijekom 2004. godine, matično Društvo je pokrenulo Program vjernosti Društvu, program isplate s temelja dionica prema kojemu posloводство i ostali zaposlenici imaju pravo primiti dionice matičnog Društva, a to je pravo uvjetovano ispunjenjem određenog broja godina rada (razdoblje ispunjenja) od datuma odluke o dodjeli.

Matično Društvo dodatno dodjeljuje vlastite dionice užem poslovodu i ostalim zaposlenicima kao bonus utemeljen na Programu nagrađivanja.

Vlastite dionice raspodjeljuju se izabranim zaposlenicima nakon odobrenja na Glavnoj skupštini dioničara.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

21 PRIMANJA ZAPOSLENIH (NASTAVAK)

(b) Isplate s temelja dionica (nastavak)

Uvjeti programa dodjele dionica su sljedeći:

Izabrani zaposlenici/datum dodjele	Broj dodijeljenih dionica	Uvjeti ispunjenja
Program vjernosti		
Dionice dodijeljene ključnom poslovdstvu u razdoblju 2004. - 2010.	1.140	Tri do pet godina rada
Dionice dodijeljene ostalim zaposlenicima u razdoblju 2004. - 2010.	14.945	Tri do pet godina rada
Dionice dodijeljene ključnom poslovdstvu tijekom 2011. godine	550	Tri do četiri godine rada
Dionice dodijeljene ostalim zaposlenicima tijekom 2011. godine	6.650	Tri do četiri godine rada
Dionice dodijeljene ključnom poslovdstvu tijekom 2012. godine	290	Do četiri godine rada
Dionice dodijeljene ostalim zaposlenicima tijekom 2012. godine	80	Do četiri godine rada
Dionice dodijeljene ključnom poslovdstvu tijekom 2013. godine	1.040	Do četiri godine rada
Dionice dodijeljene ostalim zaposlenicima tijekom 2013. godine	9.165	Do četiri godine rada
	33.860	
Program nagrađivanja		
Dionice dodijeljene ključnom poslovdstvu u razdoblju 2004. - 2010.	8.592	Po dodjeli
Dionice dodijeljene ostalim zaposlenicima u razdoblju 2004. - 2010.	8.746	Po dodjeli
Dionice dodijeljene ključnom poslovdstvu tijekom 2011. godine	333	Po dodjeli
Dionice dodijeljene ostalim zaposlenicima tijekom 2011. godine	908	Po dodjeli
Dionice dodijeljene ključnom poslovdstvu tijekom 2012. godine	-	Po dodjeli
Dionice dodijeljene ostalim zaposlenicima tijekom 2012. godine	70	Po dodjeli
Dionice dodijeljene ključnom poslovdstvu tijekom 2013. godine	40	Po dodjeli
Dionice dodijeljene ostalim zaposlenicima tijekom 2013. godine	900	Po dodjeli
	19.589	

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

21 PRIMANJA ZAPOSLENIH (NASTAVAK)

Fer vrijednost usluga primljenih u zamjenu za dodijeljene dionice mjeri se u odnosu na tržišnu cijenu na datum dodjele.

	Broj dodijeljenih dionica	Vagana prosječna fer vrijednost po dionici
		kn
Dodijeljene dionice u 2004. godini	11.415	656,68
Dodijeljene dionice u 2005. godini	(125)	735,99
Dodijeljene dionice u 2006. godini	5.775	2.330,18
Dodijeljene dionice u 2007. godini	5.594	3.387,12
Dodijeljene dionice u 2008. godini	6.452	1.380,27
Dodijeljene dionice u 2009. godini	2.937	1.320,34
Dodijeljene dionice u 2010. godini	1.375	1.382,73
Dodijeljene dionice u 2011. godini	8.441	1.160,00
Dodijeljene dionice u 2012. godini	440	1.020,46
Dodijeljene dionice u 2013. godini	11.145	1.443,39

Tijekom 2013. godine Grupa je priznala rashode u iznosu od 3.645 tisuća kuna (2012.: 5.257 tisuća kuna) po osnovi isplate s temelja dionica; rashodi su uključeni u troškove osoblja kao što je prikazano u bilješki 6. Tijekom 2013. godine provedeni su novi Programi vjernosti. Program nagrađivanja za 2013. godinu utvrđen je na temelju trajanja zaposlenja u Grupi, a dionice dodijeljene u okviru tog programa su i podijeljene tijekom 2013. godine. Dionice dodijeljene tijekom prijašnjih Programa vjernosti zaposlenicima koji su napustili Grupu prije datuma stjecanja prava su istekle.

Pravo na 2.600 dionica dodijeljenih u sklopu Programa vjernosti od prijašnjih godina stečeno je tijekom 2013. godine. Ukupan vagani prosječni trošak dionica prenesenih temeljem Programa nagrađivanja i Programa vjernosti tijekom 2013. godine iznosi 3.111 tisuća kuna (2012.: 3.977 tisuća kuna).

Slijedi prikaz kretanja dionica dodijeljenih temeljem Programa nagrađivanja i Programa vjernosti:

	Broj dionica	Broj dionica
	2013.	2012.
Na dan 1. siječnja	6.070	9.220
Dodijeljeno	11.145	440
Preneseno	(2.600)	(3.205)
Isteklo	(105)	(385)
Na dan 31. prosinca	14.510	6.070

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

22 OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE OBVEZE

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Obveze prema dobavljačima	55.175	34.076
Obveze prema zaposlenicima	73.803	76.526
Ostale kratkoročne obveze	19.448	13.013
	148.426	123.615

23 REZERVIRANJA

Kretanja u rezerviranjima bila su kako slijedi:

	Rezerviranja za garancije	Rezerviranja za penale	Otpremnine	Ukupno	Rezerviranja za garancije	Rezerviranja za penale	Otpremnine	Ukupno
	2013.	2012.			2013.	2012.		
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja	9.342	7.719	1.505	18.566	8.131	11.000	2.837	21.968
Povećanje rezerviranja	1.682	2.543	960	5.185	4.431	940	11.939	17.310
Ukinuta neiskorištena rezerviranja	(7)			(7)	(251)	(221)	-	(472)
Rezerviranja iskorištena tijekom godine	(4.510)	(4.300)	(1.476)	(10.286)	(2.969)	(4.000)	(13.271)	(20.240)
Na dan 31. prosinca	6.507	5.962	989	13.458	9.342	7.719	1.505	18.566

Rezerviranje za garancije napravljeno je zbog pokriva očekivanih zahtjeva po garancijama za proizvode prodane tijekom godine. Rezerviranje za penale napravljeno je da bi se pokrila očekivana potraživanja od kupaca u slučaju kašnjenja u isporukama proizvoda i usluga nastalih tijekom godine. Ukinuta rezerviranja za izdane garancije odnose se na istekle garancije, a ukinuta rezerviranja za penale na ukinute ili istekle obveze.

Postignut je sporazum s predstavnicima lokalnog sindikata u kojemu je utvrđen broj uključenih zaposlenika kao i paket otpremnina koje matično Društvo nudi u zamjenu za prijevremeno umirovljenje, te iznos otpremnina koje zaposlenicima koji su se odlučili za prijevremeno umirovljenje treba isplatiti prije kraja financijske godine.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

24 ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Predujmovi od kupaca u zemlji	6.432	2.493
Predujmovi od kupaca u inozemstvu	4.958	8.475
Odgođeni prihodi	90.098	89.187
Odgođeno plaćanje troškova neiskorištenih godišnjih odmora	12.830	10.945
Odgođeno plaćanje troškova za sudske sporove	801	971
Odgođeno plaćanje troškova po ugovorima o uslugama	23.544	32.246
Odgođeno plaćanje ostalih troškova	10.396	6.575
	149.059	150.892

Odgođeni prihodi predstavljaju obveze prema kupcima po ugovorima za koje posao još nije završen, ali su fakture izdane ili je novac primljen.

Odgođeno plaćanje troškova po ugovorima o uslugama uglavnom predstavlja trošak po ugovorima o izvršenim uslugama za koje na datum bilance nije ispostavljena faktura.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

25 POTRAŽIVANJA I OBVEZE PREMA POVEZANIM DRUŠTVIMA

Za potrebe ovih konsolidiranih financijskih izvještaja, društva se smatraju povezanim ako jedno od njih kontrolira drugo, ako se nalazi pod zajedničkom kontrolom ili ako ima značajan utjecaj na drugo društvo pri donošenju financijskih ili poslovnih odluka. Prilikom razmatranja svakog mogućeg odnosa među povezanim društvima, pozornost treba usmjeriti na suštinu tog odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Grupa ima povezane odnose s Ericssonovom grupom kroz 49,07% (2012.: 49,07%) dionica u vlasništvu društva Telefonaktiebolaget LM Ericsson, koje je ujedno i krajnje matično društvo Ericssonove grupe.

Grupa ima i kroz poslovanje povezane odnose s društvom Telefonaktiebolaget LM Ericsson, podružnicama i pridruženim društvima unutar Ericssonove grupe, Nadzornim odborom, Upravom i ostalim izvršnim poslovođstvom.

(a) Ključne transakcije s povezanim društvima

Glavne transakcije s društvima iz Ericssonove grupe mogu se prikazati kako slijedi:

	Telefonaktiebolaget LM Ericsson		Ostala konsolidirana društva Ericssonove grupe		Ukupno	
	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Prodaja proizvoda i usluga						
Prihodi od prodaje	-	74	568.749	551.924	568.749	551.998
Prihodi od provizije	-	-	-	25	-	25
Ostali prihodi	-	-	7.630	15.094	7.630	15.094
	-	74	576.379	567.043	576.379	567.117
Nabava proizvoda i usluga						
Licence	3.805	6.623	64.704	36.915	68.509	43.538
Naknada za tehničko-poslovnju suradnju	-	-	1.958	5.654	1.958	5.654
Trošak prodanih proizvoda	-	-	407.216	1.039.087	407.216	1.039.087
	3.805	6.623	473.878	1.081.656	477.683	1.088.279

Transakcije prodaje proizvoda i usluga direktno su ugovorene između uključenih strana, a dogovarane su na pojedinačnoj osnovi. Grupa plaća naknade za licence za prodaju proizvoda fiksne telefonije, prodaju usluga, korištenje korporativnog zaštitnog znaka te naknade za tehničko-poslovnju suradnju. Naknade za licence plaćaju se po prodanoj jedinici kao postotak prodaje proizvoda i rješenja za područje fiksne telefonije te prodaje usluga.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

25 POTRAŽIVANJA I OBVEZE PREMA POVEZANIM DRUŠTVIMA (NASTAVAK)

(b) Naknade ključnom poslovodstvu

Ključno poslovodstvo Grupe uključuje izvršno poslovodstvo, navedeno na 59. stranici ovih izvještaja, koje se sastoji od člana Uprave i direktora glavnih organizacijskih jedinica.

	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Plaće i ostala kratkoročna primanja zaposlenih	21.308	16.315
Ostala dugoročna primanja	2	14
Isplate s temelja dionica	121	577
	21.431	16.906

Članovi izvršnog poslovodstva i Nadzornog odbora imali su u vlasništvu 4.085 redovnih dionica na kraju godine (2012.: 4.024 dionice).

Uz to, Grupa je isplatila naknade Nadzornom odboru u iznosu od 315 tisuća kuna (2012.: 321 tisuća kuna) tijekom 2013. godine.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

25 POTRAŽIVANJA I OBVEZE PREMA POVEZANIM DRUŠTVIMA (NASTAVAK)

(c) Stanje obveza i potraživanja za prodane i kupljene proizvode i usluge na kraju godine

Stanje na kraju godine proizašlo iz ključnih transakcija s društvima iz Ericssonove grupe prikazano je kako slijedi:

	Potraživanja		Obveze	
	2013.	2012.	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Većinski dioničar				
Telefonaktiebolaget LM Ericsson (LME)	1.342	37	-	4.119
Konsolidirana društva Ericssonove grupe				
Ericsson AB (EAB)	50.870	54.682	57.635	106.818
Ericsson GMBH Group (EDD)	3.773	4.874	1.575	583
Ericsson Maroc Sarl (EMO)	2.884	213	-	-
Ericsson Telecom S.S.De C.V.(TEM)	954	7	-	-
Ericsson A/S (ETO)	838	-	-	-
Ericsson Egypt Ltd. (EEL)	748	317	-	-
Ericsson Hungary Ltd. (ETH)	699	265	302	209
Ericsson Slovakia Spol.S.R.O. (SBB)	688	341	-	-
Ericsson Technical Office UAE (TKU)	678	-	-	-
Ericsson AB-Saudi Arabia Branch (BSA)	503	78	-	-
Ericsson AG (EAS)	375	520	-	-
LM Ericsson Ltd. (LMI)	1.171	1.537	615	1.035
Ericsson d.o.o. (EVN)	1.069	1.453	-	-
Ericsson Ltd. Madrid, Spain (ETL)	527	2.461	-	-
Ericsson Corporation, Russia (ECR)	1.064	1.849	-	96
Ericsson Telecommunicatia B.V. (ETM)	812	1.429	600	1.120
Ericsson SP Z.O.O. (EPO)	429	1.203	-	-
Ostala društva Ericssonove grupe	2.394	9.924	209	1.710
	71.818	81.190	60.936	115.690

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA

Grupa je, uslijed svojih aktivnosti, izložena čitavom nizu financijskih rizika: tržišnom riziku (uključujući valutni, kamatni i cjenovni rizik), kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Izloženost valutnom, kamatnom i kreditnom riziku javlja se tijekom redovnog poslovanja Grupe. Upravljanje rizicima provodi odjel riznice, a glavna mu je uloga aktivno upravljanje ulaganjem viška likvidnosti kao i financijskom imovinom i obvezama te upravljanje i kontrola izloženosti financijskim rizicima. U Grupi postoji i služba za financiranje kupaca, a glavni joj je cilj pronalaženje odgovarajućih rješenja za financiranje kupaca uz posredovanje treće strane i što manji angažman Grupe u pružanju takvih usluga kupcima. Politika upravljanja rizicima povezana s upravljanjem financijskim instrumentima, može se ukratko prikazati kako slijedi:

(a) Valutni rizik

Valutni rizik je rizik od promjene vrijednosti financijskih instrumenata uslijed promjene tečaja. Grupa je izložena promjenama vrijednosti američkog dolara i eura jer je značajan dio potraživanja i inozemnih prihoda iskazan u ovim valutama. Upravljanje ovim rizikom svodi se na, koliko je to moguće, usklađivanje priljeva u nekoj valuti s odljevima u istoj valuti. Grupa može sklapati terminske ugovore za kupnju strane valute kako bi se ekonomski zaštitila od izloženosti valutnom riziku koji proizlazi iz operativnih novčanih tokova.

Ako bi se na dan 31. prosinca 2013. godine euro smanjio/povećao za 0,93% u odnosu na kunu (2012.: 1,56%), i ako bi se američki dolar smanjio/povećao za 3,49% u odnosu na kunu (2012.: 2,23%), uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji ostali nepromijenjeni, neto dobit za izvještajno razdoblje bila bi za 4.032 tisuće kuna manja/veća (2012.: 10.801 tisuća kuna), uglavnom kao rezultat dobitka/gubitka od tečajnih razlika pri preračunavanju novca i novčanih ekvivalenata, depozita, potraživanja od kupaca i financiranja kupaca iz eura u kunu.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(a) Valutni rizik (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju promjene vrijednosti valuta te neusklađenost koja iz toga proizlazi.

2013.	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno strane valute	kn	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	15.594	2.463	-	18.057	744	18.801
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	190.242	13.230	4.694	208.166	113.520	321.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	190.845	109.845
Novac i novčani ekvivalenti	359.314	2.250	6.511	368.075	43.253	411.328
	<u>565.150</u>	<u>17.943</u>	<u>11.205</u>	<u>594.298</u>	<u>267.362</u>	<u>861.660</u>
Uzeti zajmovi *	10	-	-	10	376	386
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	73.347	3.723	734	77.804	131.558	209.362
	<u>73.357</u>	<u>3.723</u>	<u>734</u>	<u>77.814</u>	<u>131.934</u>	<u>209.748</u>
Valutna neusklađenost	<u>491.793</u>	<u>14.220</u>	<u>10.471</u>	<u>516.484</u>	<u>135.428</u>	<u>651.912</u>

* uključene obveze za kamate u iznosu od 9 tisuća kuna

2012.	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno strane valute	kn	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	22.713	7.306	-	30.019	394	30.413
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	212.962	11.080	13.860	237.902	86.043	323.945
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	145.365	145.365
Novac i novčani ekvivalenti	462.483	9.333	893	472.709	38.930	511.639
	<u>698.158</u>	<u>27.719</u>	<u>14.753</u>	<u>740.630</u>	<u>270.732</u>	<u>1.011.362</u>
Uzeti zajmovi *	1.958	-	-	1.958	-	1.958
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	122.018	3.766	5.512	131.296	108.009	239.305
	<u>123.976</u>	<u>3.766</u>	<u>5.512</u>	<u>133.254</u>	<u>108.009</u>	<u>241.263</u>
Valutna neusklađenost	<u>574.182</u>	<u>23.953</u>	<u>9.241</u>	<u>607.376</u>	<u>162.723</u>	<u>770.099</u>

* uključene obveze za kamate u iznosu od 248 tisuća kuna

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene vrijednosti financijskog instrumenta uslijed promjena tržišnih kamatnih stopa. Budući da Grupa uglavnom financira kupce po fiksnim kamatnim stopama, samo je manji dio financiranja kupaca podložan mogućim promjenama u tržišnim kamatnim stopama, te je rizik od promjena tržišnih kamatnih stopa relativno nizak. Grupa ujedno ima i uzete zajmove i dane depozite u financijskim institucijama po promjenjivim kamatnim stopama, kao i udjele u novčanim investicijskim fondovima koji su osjetljivi na promjene tržišnih kamatnih stopa na kratkoročne depozite i trezorske zapise.

Na dan 31. prosinca 2013. godine:

- > Da se efektivna kamatna stopa na eurske zajmove povećala/smanjila za 0,33% (2012.: 0,73%) na godišnjoj razini, neto dobit nakon oporezivanja za izvještajno razdoblje bila bi, po osnovi eurskih zajmova, nula kuna manja/veća (2012.: 10 tisuća kuna);
- > Da se efektivna kamatna stopa na eurske depozite povećala/smanjila za 0,52% (2012.: 0,08%) na godišnjoj razini, neto dobit nakon oporezivanja za izvještajno razdoblje bila bi, po osnovi eurskih depozita, 33 tisuće kuna veća/manja (2012.: 5 tisuća kuna);
- > Da se efektivna kamatna stopa na kunske depozite povećala/smanjila za 0,68% (2012.: 0,36%) na godišnjoj razini, neto dobit nakon oporezivanja za izvještajno razdoblje bila bi, po osnovi ulaganja u investicijske fondove, 576 tisuća kuna veća/manja (2012.: 374 tisuće kuna).

Sljedeća tabela prikazuje godišnje prosječne kamatne stope izloženosti financijske imovine i obveza:

	Prosječne kamatne stope	Prosječne kamatne stope
	2013.	2012.
	%	%
Zajmovi i potraživanja	2,16	4,37
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	0,33	0,51
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	0,20	0,46
Novac i novčani ekvivalenti	1,63	1,81
Uzeti zajmovi	5,80	2,19

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kamatni rizik (nastavak)

U tabelama u nastavku vidljiva je analiza utjecaja promjene vrijednosti kamatnih stopa te neusklađenost koja iz toga proizlazi.

2013.	Beskamatno	Manje od 1 mjeseca	1 – 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Fiksna
								kamatna stopa
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	-	-	-	442	9.459	8.900	18.801	7.253
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	304.787	6.037	1.058	9.804	-	-	321.686	16.898
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	105.716	-	-	-	4.129	-	109.845	-
Novac i novčani ekvivalenti	-	220.387	190.941	-	-	-	411.328	190.941
	<u>410.503</u>	<u>226.424</u>	<u>191.999</u>	<u>10.246</u>	<u>13.588</u>	<u>8.900</u>	<u>861.660</u>	<u>215.092</u>
Uzeti zajmovi *	-	34	74	142	136	-	386	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	209.362	-	-	-	-	-	209.362	-
	<u>209.362</u>	<u>34</u>	<u>74</u>	<u>142</u>	<u>136</u>	<u>-</u>	<u>209.748</u>	<u>-</u>
Kamatna neusklađenost	<u>201.141</u>	<u>226.390</u>	<u>191.925</u>	<u>10.104</u>	<u>13.452</u>	<u>8.900</u>	<u>651.912</u>	<u>215.092</u>

* uključene obveze za kamate u iznosu od 9 tisuća kuna

2012.	Beskamatno	Manje od 1 mjeseca	1 – 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Fiksna
								kamatna stopa
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	-	-	-	383	21.429	8.601	30.413	30.043
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	300.169	6.907	3.017	13.852	-	-	323.945	10.270
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	131.171	-	-	10.082	4.112	-	145.365	14.195
Novac i novčani ekvivalenti	186	300.930	210.523	-	-	-	511.639	210.523
	<u>431.526</u>	<u>307.837</u>	<u>213.540</u>	<u>24.317</u>	<u>25.541</u>	<u>8.601</u>	<u>1.011.362</u>	<u>265.031</u>
Uzeti zajmovi *	-	-	-	1.958	-	-	1.958	1.958
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	239.305	-	-	-	-	-	239.305	-
	<u>239.305</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.958</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>241.263</u>	<u>1.958</u>
Kamatna neusklađenost	<u>192.221</u>	<u>307.837</u>	<u>213.540</u>	<u>22.359</u>	<u>25.541</u>	<u>8.601</u>	<u>770.099</u>	<u>263.073</u>

* uključene obveze za kamate u iznosu od 248 tisuća kuna

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(c) Cjenovni rizik

Društvo ima određenu izloženost cjenovnom riziku dužničkih vrijednosnica usprkos malom obujmu ulaganja, a one su u bilanci klasificirane kao financijska imovina raspoloživa za prodaju ili po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka (dužničke vrijednosnice i investicijski fondovi). Svim vrijednosnicama kojima Društvo raspolaže aktivno se trguje na Zagrebačkoj burzi, te promjena indeksa CROBEX i CROBIS može utjecati na rezultate poslovanja.

Donja tabela prikazuje utjecaj povećanja/smanjenja indeksa na neto dobit Društva pod pretpostavkom da je indeks CROBEX povećan/smanjen za 5% (2010.: 4%), a indeks CROBIS povećan/smanjen za 2% (2010.: 7%). Utjecaj na dobit za godinu prikazan je kako slijedi:

	Utjecaj na dobit za godinu	
	2013.	2012.
	'000 kn	'000 kn
Indeks		
CROBEX	22	54
CROBIS	179	186

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(d) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neispunjavanja obveza jedne strane u financijskom instrumentu, a što bi moglo prouzročiti nastanak financijskog gubitka drugoj strani. Značajan rizik povezan je s visokom razinom potraživanja vezanih uz financiranje kupaca.

Projekcija poreznih obveza za sljedeće godine pokazala je da će se Grupa po osnovi drugih izvora poreznih olakšica (potpora po osnovi istraživanja i razvoja, kao i značajnog prenesenog poreznog gubitka) ponovno naći u situaciji da nema porezne obveze te da neće moći iskoristiti dobivene porezne potvrde iz prethodnih godina po osnovi poreza na dobit plaćenog u inozemstvu.

Grupa je poduzela daljnje korake u partnerstvu s bankama i drugim financijskim institucijama kako bi u budućnosti osigurala znatno smanjenu izloženost kreditnim rizicima s osnove financiranja kupaca.

Novi se kupci prihvaćaju nakon što su zadovoljili detaljan pregled kreditne sposobnosti te nakon sagledavanja kreditnog rizika zemlje. Preostala se potraživanja često pregledavaju. Gubici od umanjenja vrijednosti izračunavaju se diskontiranjem potraživanja. Nadalje, prisutan je rizik koncentracije potraživanja jer Grupa ima značajan udio potraživanja od nekolicine kupaca. Na dan 31. prosinca 2013. godine pet najvećih kupaca predstavlja 53% ukupne neto vrijednosti potraživanja (2012.: 61%). Grupa smatra da najveću izloženost ovom riziku predstavlja iznos potraživanja od kupaca (bilješke 12 i 14) i ostalih potraživanja (bilješka 15), bez umanjenja vrijednosti za sumnjiva potraživanja. Analiza dospijeća ovih potraživanja vidljiva je u tabeli ročnosti u daljnjem tekstu ove bilješke.

Akreditivi se koriste kao metoda za osiguranje plaćanja od strane kupaca koji posluju na određenim tržištima, osobito na tržištima koja se nalaze u nestabilnom političkom i/ili gospodarskom okruženju. Banke potvrđuju akreditive, čime se smanjuje politička i komercijalna izloženost kreditnom riziku.

Prije odobrenja novih sredstava za financiranje kupaca obavlja se interna procjena kreditnog rizika kako bi se procijenila kreditna sposobnost (za politički i gospodarski rizik) svake transakcije. Ponovne procjene kreditne sposobnosti za svakog se kupca redovito obavljaju.

Rezerviranja koja se odnose na izloženost riziku vezanom uz financiranje kupaca utvrđuju se samo kada se mogu pouzdano mjeriti i kada se, nakon što je financijski aranžman stupio na snagu, pojave određeni događaji koji bi mogli imati negativan utjecaj na sposobnost i/ili spremnost zajmoprimca za otplaćivanje preostalog duga. Navedeni događaji mogu biti politički (u pravilu izvan kontrole zajmoprimca) ili komercijalni, npr. oslabljena kreditna sposobnost zajmoprimca.

Osiguranja sredstava za financiranje kupaca u pravilu uključuju zalog nad opremom i zalog nad određenom imovinom zajmoprimca. Ako je dostupno, može se ugovoriti i pokriće rizika od strane treće osobe. „Pokriće rizika od strane treće osobe“ znači da je banka, izvozno-kreditna agencija ili druga financijska ustanova izdala garanciju koja pokriva kreditni rizik. To također može biti i prijenos kreditnog rizika u okviru tzv. „sekundarnog aranžmana“ s bankom, pri čemu banka preuzima odgovornost za kreditni rizik i financiranje onoga dijela koji ona pokriva. Pokriće kreditnog rizika od strane treće osobe također može izdati i osiguravajuće društvo.

Na dan 31. prosinca 2013. godine, ukupna izloženost riziku koja se odnosi na financiranje kupaca iznosila je 23 milijuna kuna (2012.: 45 milijuna kuna).

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Sljedeće tabele prikazuju starosnu strukturu i sumarni prikaz dospjeća svih dospjelih zajmova i potraživanja od kupaca na dan 31. prosinca 2013. godine.

Tabela 1 Dospjeće plaćanja ukupnih zajmova i potraživanja od kupaca

	Dospjelo	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
2013.					
Inozemna potraživanja	35.126	103.806	20.014	6.274	169.220
Domaća potraživanja	12.010	93.207	12.682	-	117.900
Potraživanja od povezanih društava	11.323	60.496	-	-	71.819
	<u>58.459</u>	<u>257.509</u>	<u>32.696</u>	<u>6.274</u>	<u>354.939</u>
2012.					
Inozemna potraživanja	56.880	92.369	26.439	20.900	196.588
Domaća potraživanja	5.906	77.385	3.117	49	86.457
Potraživanja od povezanih društava	7.263	73.927	-	-	81.190
	<u>70.049</u>	<u>243.681</u>	<u>29.556</u>	<u>20.949</u>	<u>364.235</u>

Tabela 2 Starosna struktura ukupno dospjelih zajmova i potraživanja od kupaca

	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
2013.					
Inozemna potraživanja	10.220	641	3.924	20.341	35.126
Domaća potraživanja	7.547	1.411	2.168	884	12.010
Potraživanja od povezanih društava	4.468	6.423	432	-	11.323
	<u>22.235</u>	<u>8.475</u>	<u>6.524</u>	<u>21.225</u>	<u>58.459</u>
2012.					
Inozemna potraživanja	32.740	1.165	2.635	20.340	56.880
Domaća potraživanja	4.756	1.150	-	-	5.906
Potraživanja od povezanih društava	4.137	1.514	1.612	-	7.263
	<u>41.633</u>	<u>3.829</u>	<u>4.247</u>	<u>20.340</u>	<u>70.049</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Tabela 3 Dospijeće plaćanja ukupnih zajmova i potraživanja od kupaca (vezano uz dospjele stavke)

	Dospjelo	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
2013.					
Inozemna potraživanja	35.126	75.579	10.238	1.388	122.331
Domaća potraživanja	12.010	84.941	11.971	-	108.922
Potraživanja od povezanih društava	11.323	58.197	-	-	69.520
	<u>58.459</u>	<u>218.716</u>	<u>22.209</u>	<u>1.388</u>	<u>300.773</u>
2012.					
Inozemna potraživanja	56.880	75.061	15.522	12.724	160.187
Domaća potraživanja	5.906	27.337	701	-	33.944
Potraživanja od povezanih društava	7.263	72.599	-	-	79.862
	<u>70.049</u>	<u>174.997</u>	<u>16.223</u>	<u>12.724</u>	<u>273.993</u>

Tabela 4 Dospjeli zajmovi i potraživanja od kupaca, ali bez umanjenja vrijednosti

	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
2013.					
Inozemna potraživanja	6.606	641	101	-	7.348
Domaća potraživanja	7.455	136	973	-	8.564
Potraživanja od povezanih društava	747	3.189	2.203	376	6.515
	<u>14.808</u>	<u>3.966</u>	<u>3.277</u>	<u>376</u>	<u>22.427</u>
2012.					
Inozemna potraživanja	25.137	1.144	-	-	26.281
Domaća potraživanja	4.756	1.150	-	-	5.906
Potraživanja od povezanih društava	2.205	3.795	1.062	-	7.062
	<u>32.098</u>	<u>6.089</u>	<u>1.062</u>	<u>-</u>	<u>39.249</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2013. godine ukupno nenaplaćeni zajmovi i potraživanja od kupaca iznosili su 355 milijuna kuna (2012.: 364 milijuna kuna), kao što je prikazano u Tabeli 1, od kojih 290 milijuna kuna (2012.: 343 milijuna kuna) dospijeva na naplatu unutar godine dana. Na dan 31. prosinca 2013. godine na naplatu je dospjelo 58 milijuna kuna (2012.: 70 milijuna kuna; Tabela 2), od čega je 30 milijuna kuna (2012.: 45 milijuna kuna) na naplatu dospjelo unutar godine dana.

Na dan 31. prosinca 2013. godine ukupno potraživanje od kupaca s dospjelim stavkama na dan 31. prosinca 2013. godine iznosilo je 301 milijun kuna (2012.: 274 milijuna kuna), kao što je prikazano u Tabeli 3. Od navedenog iznosa, 241 milijun kuna (2012.: 261 milijun kuna) je već dospjelo ili dospijeva na naplatu unutar godine dana.

Trenutačna gospodarska kriza povećava rizik i nesigurnost naplativosti nekih od navedenih potraživanja. Na dan 31. prosinca 2013. godine Grupa je iskazala rezerviranje od 28 milijuna kuna (2012.: 41 milijun kuna) za umanjenje vrijednosti ovih potraživanja. Kao što je prikazano u Tabeli 4, iznosi od 22 milijuna kuna (2012.: 39 milijuna kuna) dospjeli su, ali im vrijednost nije umanjena na dan 31. prosinca 2013. godine.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(e) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti, koji se smatra rizikom financiranja, je rizik od poteškoća s kojima se Grupa može susresti u prikupljanju sredstava za podmirivanje obveza povezanih s financijskim instrumentima. Kako Grupa nema značajnih obveza u financijskim instrumentima, rizik proizlazi samo iz svakodnevnih aktivnosti. Grupa je veliku pozornost obratila na tok novca, prateći stvarne dnevne promjene te prilagođavajući mjesečne planove. Zbog povoljne likvidne pozicije Grupe, ovaj se rizik smatra niskim. Donja tabela daje prikaz ročnosti i neusklađenosti koja iz toga proizlazi.

2013.	Manje	1 - 3	3 - 12	1 - 5	Preko 5	Ukupno
	od 1					
	mjeseca	mjeseca	mjeseci	godina	godina	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	-	-	442	16.777	1.582	18.801
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	197.472	92.900	31.314	-	-	321.686
Kratkotrajna financijska imovina	105.716	-	-	4.129	-	109.845
Novac i novčani ekvivalenti	220.015	190.941	372	-	-	411.328
	<u>523.203</u>	<u>283.841</u>	<u>32.128</u>	<u>20.906</u>	<u>1.582</u>	<u>861.660</u>
Uzeti zajmovi *	34	74	210	68	-	386
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	146.132	63.230	-	-	-	209.362
	<u>146.166</u>	<u>63.304</u>	<u>210</u>	<u>68</u>	<u>-</u>	<u>209.748</u>
Neusklađenost ročne strukture	<u>377.037</u>	<u>220.537</u>	<u>31.918</u>	<u>20.838</u>	<u>1.582</u>	<u>651.912</u>

* uključene obveze za kamate u iznosu od 9 tisuća kuna

2012.	Manje	1 - 3	3 - 12	1 - 5	Preko 5	Ukupno
	od 1					
	mjeseca	mjeseca	mjeseci	godina	godina	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	-	-	383	28.659	1.371	30.413
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	195.215	87.846	40.884	-	-	323.945
Kratkotrajna financijska imovina	131.171	-	10.082	4.112	-	145.365
Novac i novčani ekvivalenti	301.116	210.523	-	-	-	511.639
	<u>627.502</u>	<u>298.369</u>	<u>51.349</u>	<u>32.771</u>	<u>1.371</u>	<u>1.011.362</u>
Uzeti zajmovi *	-	-	1.958	-	-	1.958
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	142.277	97.012	16	-	-	239.305
	<u>142.277</u>	<u>97.012</u>	<u>1.974</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>241.263</u>
Neusklađenost ročne strukture	<u>485.225</u>	<u>201.357</u>	<u>49.375</u>	<u>32.771</u>	<u>1.371</u>	<u>770.099</u>

* uključene obveze za kamate u iznosu od 248 tisuća kuna

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(f) Procjena fer vrijednosti

Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka iskazuju se po fer vrijednosti na datum bilance. Fer vrijednost procjenjuje se na temelju njihove kotirane cijene na aktivnom tržištu na datum bilance koja predstavlja input razine 1 (bilješka 17).

Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene lako i redovito dostupne putem razmjene, aktivnosti brokera, industrijske skupine, cijene usluga, ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema tržišnim uvjetima. Kotirana tržišna cijena koja se koristi za financijsku imovinu Grupe je trenutna cijena ponude. Ne postoji financijska imovina izvedena iz inputa razine 2 koji predstavljaju različite tehnike procjene vrijednosti temeljem vidljivih tržišnih podataka, odnosno iz inputa razine 3 koji predstavljaju različite tehnike procjene vrijednosti bez vidljivih tržišnih podataka.

Glavni financijski instrumenti Grupe koji se ne vode po fer vrijednosti su novac i novčani ekvivalenti, potraživanja od kupaca, ostala potraživanja, dugotrajni zajmovi i potraživanja, obveze prema dobavljačima i ostale obveze te uzeti zajmovi. Fer vrijednosti financijskih instrumenata i neto knjigovodstvene vrijednosti u bilanci su kako slijedi:

	Neto knjigo-	Fer	Nepriznata	Neto knjigo-	Fer	Nepriznata
	vodstvena	vrijednost	dobit/	vodstvena	vrijednost	dobit/
	vrijednost		(gubitak)	vrijednost		(gubitak)
			2013.			2012.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	18.801	18.874	73	30.413	30.045	(368)
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	321.686	321.040	(646)	323.945	323.716	(229)
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	109.845	109.845	-	145.365	145.365	-
Novac i novčani ekvivalenti	411.328	411.328	-	511.639	511.639	-
Uzeti zajmovi	(308)	(301)	7	(1.722)	(1.652)	70
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(209.362)	(209.362)	-	(239.305)	(239.305)	-
	<u>651.990</u>	<u>651.424</u>	<u>(566)</u>	<u>770.335</u>	<u>769.808</u>	<u>(527)</u>

Fer vrijednost zajmova i potraživanja te fer vrijednost uzetih zajmova izračunavaju se prema najboljoj procjeni posloводства budućih diskontiranih novčanih tokova glavnice i kamata, koristeći tržišnu stopu sličnih instrumenata kao diskontnu stopu na datum bilance. Fer vrijednosti i neto knjigovodstvene vrijednosti bitno se ne razlikuju iz razloga što je (značajan) dio zajmova i dugotrajnih potraživanja ugovaran po fiksnim i varijabilnim tržišnim stopama, a koje značajno ne odstupaju od tržišne cijene s kraja izvještajne godine. Kratkotrajna financijska imovina, uključujući derivative, iskazana je po fer vrijednosti utemeljenoj na tržišnoj cijeni na datum bilance bez odbitka transakcijskih troškova.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(f) Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Iskazana knjigovodstvena vrijednost novca i novčanih ekvivalenata te depozita kod banaka približna je njihovoj fer vrijednosti zbog kratkoročnog dospijeca ovih financijskih instrumenata. Slično tome, knjigovodstvena vrijednost po amortiziranom trošku potraživanja od kupaca i obveza s preostalim dospijecom manjim od jedne godine, koji su podložni normalnim uvjetima poslovanja, približna je njihovim fer vrijednostima. Sljedeće kamatne stope, raspoložive na tržištu za slične financijske instrumente, korištene su pri određivanju fer vrijednosti:

	2013.	2012.
Zajmovi i potraživanja	5,31%	6,98%
Uzeti zajmovi	8,70%	6,87%

27 POTENCIJALNE OBVEZE

U prosincu 1999. godine matično Društvo je primilo obavijest o tužbi podnesenoj od strane dijela malih dioničara. Tužba je zahtijevala od Trgovačkog suda u Zagrebu da neke odluke s Glavne skupštine dioničara, održane 18. lipnja 1998. godine, proglasi ništavnim. Društvo je podnijelo odgovor na tužbu. U siječnju 2004. godine Trgovački sud u Zagrebu donio je prvostupanjsku presudu kojom su zahtjevi podnositelja tužbe odbijeni. Podnositelji tužbe su 2. ožujka 2004. godine uložili žalbu Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske, ali rješenje još uvijek nije doneseno. Uprava Društva je mišljenja da nikakve značajne obveze neće proizaći iz navedene tužbe. Od 2005. godine do dana izdavanja ovih izvještaja nije bilo daljnjeg pomaka u ovom slučaju.